

HAJDUFÖLD

1923. év május 20.

VASÁRNAP

Debrecen, V. evf (113. sz.)

ELŐFIZETESI ÁRAK:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 800 K.
EGYES SZÁM ÁRA 40 K

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

KOLOSVARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Pünköszt reggelén

Pünköszt reggelén szerteszét nézünk a világtájak felé. Keleten, az oroszoknál, ennél a több mint százmilliót számláló hatalmas keresztyén nemzetnél, keresztyén főpapokat zárnak be, vonnak kintpadra, végeznek ki nem keresztyén pribékek uralma alatt. Nyugaton, a Ruhr-vidéken, egyik keresztyén nemzet a másik keresztyén nepet sarcolja, fojtogatja, öldöklő annyi katonával és költséggel, amennyivel az orosz bolszevizmust egész könnyen meg lehetne szüntetni. Délen testvéremzetünket, a mohamedán törököt, keresztyén népek szorongatják, hol erővel próbálják leigázni, hol ésszel rászédni alacsony, üzleti érdekekért, Északon tulajdon véreinket, elszakított rabmagyarokat, üznek ki hajlékukból ártatlanul, pusztá bosszúállásból, vadállati kegyetlenséggel. És ezeken kívül is még köröskörül, közelben és távolban, mennyi kegyetlenség, mennyi szörnyűség történik csak egyetlen egy nap alatt!

Pünköszt reggelén megdöbbentve nézünk szerteszét a földi világban. Hiszen közel kétezer éve annak, hogy a Szent Lélek, mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, leszállt az apostolok szívébe és eltelé azokat. Rajtuk keresztül még akkornap egy egész gyülekezetet. Századok és ezredek alatt pedig annyi tengeri véromlás közben, vértanúk seregének diadalmas keresztjárása által, ezt az egész földi világot. És ma újra, meg újra kiesufolják a keresztyénséget, sárba tapodják az evangéliumi hitet, megfeszítik vallásunk szolgáit. A fenekedők és itélkezők, a poroszlók és hóhérok között pedig azok a legszomorítóbb és legocsmányabb alakok, akik ma is eljátszák a Judás szerepét, legyenek bár ezek egyesek vagy népek. Ezek mint keresztyének támadnak a keresztyénség ellen; árulók a szívükbe kegyelemből adományozott Szent Lélekkel szemben.

Pedig meg vagyunk irva: „Az én szolgálóimra és az én szolgálóleányaimra töltök ki azokban a napokban az én lelkemből és profétáknak.” (Ap. esel. 2. 18.)

Uram! ma is pünköszt reggelén van; te tudod, milyen végtelen szüksége van ma, épen mostanság, az egész emberiségnek a Te lelkedre, a Szent Lélekre: hát bocsásd alá irtalmasan nekünk is, belénk is, had teljünk el azzal ígéreted szerint.

Pünköszt reggelén ez a mi nagy és őszinte fohászunk.

De az is megvagyunk irva: „És tészek csudákat az égben oda fel és jeleket a földön ide alá: vért, tüzet és füstnek gőzölését. A nap setéséggé változik és a hold vérré, minek előtte eljőjön az Urnak ama nagy és fényes nappja. És lésszen ez, hogy minden valaki az Urnak

nevét segítségül kivándja, megtartassék.” (Ap. esel. 2. 19-21.)

Uram! Te belelatsz az emberi vesékbe. Ha méltatlanok vagyunk arra, hogy ingyen kegyelmedből eljőjön ránk a Te nagy és fényes napod és elteljünk a Te lelkeddel, akkor tégy hát csudákat égen és földön. Seperj el bennünket, ezt a bűnös, korcs nemzedéket erről a földi világról és hozz, teremts helyettünk egy újat, egy igazabbat és büségsőbbet, amelyik méltó lesz arra, hogy a kettős tüzes nyelv fejére szállhasson.

Pünköszt reggelén nekünk ez még nagyobb és őszintébb fohászunkunk. *Dr. Bessenyei Lajos.*

Törökország a maga erejével vivja ki önröndelkezési jogát

Kilátástalanok a lausannei konferencia tárgyalásai
A diadalmas keleti nacionalizmus — Egy török diplomata nyilatkozata a „Hajduföld” tudósítójának

Berlin, május 14. Alighogy megérkeztem Berlinbe, már is alkalmam nyílt ismeretséget kötni a török követséghez közelálló olyan egyéniséggel, aki a lausannei konferencia tárgyalásairól és a legújabb kisázsiai eseményekről a legpontosabb információkkal rendelkezik és aki, mikor megtudte rólam, hogy magyar vagyok, a legkészségesebben bocsájtott velem társalgásba. Kérdéseimre adott válaszaiból az alábbi lényeges részleteket közölhetem a magyar közönséggel:

A lausannei konferencia felmelegített tárgyalásai nézetem szerint főleg arra szolgáltak, hogy a tavaszra kitátásban volt általános

balkáni és kisázsiai háború kitörését elodázza.

Ez az elodázás sokszor végleges elhalasztást is jelenthet és ezért egyáltalán nem csodálkoznék, ha most már a lausannei biztosító szelep működése után a véres leszámolás teljesen elmaradna, Természetesen egészen más kérdés az, hogy az esélyek kinek kedveztek volna még egy hónappal ezelőtt. Sajnos, erre nézve most nem tartom szükségesnek a nyilatkozatot.

— Ma már francia hadosztályok állanak Szíriában

és lázasan készítik a drótsövényeket, lövészárkokat és egyéb akadályokat, ami arra mutat, hogy esetleges török támadások ellen iparkodnak biztosítani magukat. Mindenesetre bizni lehet a török belső védelmi vonal szilárdságában most is és azt hiszem, nagyon sok áldozatba kerülne a szövetségesek meggondolatlan erőfeszí-

tése, mely végre is száználmas kudarcra végződne. A török faj ellenálló erejét igénytelensége és fanatizmusa fokozza fel egészen a legmagasabb önfeláldozás fokáig, ahova sem a görögök, sem pedig a háborút szinte sportnak tekintő szövetségesek sohasem emelkedhetnek.

Tulajdonképpen a helyzet egészen addig a percig stagnált, amíg valami indiszkrécio folytán ki nem pattan, hogy az angorai kormány a Stinnes csoportnak akar nagyobb koncessziókat adni és

Stinnes vállalkozott is Kisázsia gazdasági újjáépítésére.

Ez a kijelentés úgy hatott, mint valami bomba. Fokozta az izgalmat Stinnes megbízottainak konstantinápolyi utazása, ami után maga Stinnes is Rómába érkezett, ahonnan állítólag Szmirnába szándékozott átutazni a gazdasági tárgyalások megkezdése végett. A szövetségesek diplomáciája és sajtója megbolygatott méhrajként zudult fel erre. Az a szinte beláthatatlan közgazdasági perspektíva, ami a rémet nagyipar előtt megnyílt azzal, hogy a koncentrált francia—belga—angol nyomás alól sikerülni fog kisiklania, szinte önkívületbe hozta a szövetségeseket, akik leplezetlenül dühvel vetették rá magukat a gazdaságilag még nagyon is gyenge törökökre. Az angorai kormány erre úgy védekezett, hogy Chester amerikai tenger-nagynak adott nagy engedményeket és így közgazdasági életét és a gazdasági engedményeket az Egyesült Államok védnöksége alá helyezte.

Ezután következett a szövetségesek, diplomáciai felvonulása Angorába ezzel egyidejűleg pedig

a határokon katonai felvonulást rendeztek.

Az angolok Mos-ul felől igyekeznek nyomást gyakorolni Angorára, mely fronttal Trácia és Konstantinápoly felől figyelő állásba tartotta magát a tárgyalások alatt. A franciák most egy oldalmozdulattal Szíria Aleppó felől iparkodnak bekapcsolódni az Angora elleni frontba.

Ezzel szemben a kemalisták helyzete meglehetősen feszült. Az angorai kormány kénytelen az öt támogató összes pártok lojalitására hivatkozva a békés irányzatot favorizálni. Az angorai nemzeti tanács összes pártjai

a legutóbbi faji állásponton állanak és a kormánynak kell őket erősen kézben tartani, nehogy saját szakálukra egyes vidékeken külön háborúba bocsátkozzanak és így a nemzet erejét szétforgácsolják. Csak Kemal basa feltétlenül elismert tekintélye képes megfékezni a divergáló erőket, hogy az egységes nemzeti akarat irányába terelhesse és eredményeket érhesse el. Az egyetlen ellenzéki párt a Szabadság és Halál is pártja, a tulajdonképpen török forradalmi szabadelvű párti melynek tagjait régen ifjú törökök néven emlegették, ma már teljesen leszorult a vezetés teréről.

A török nép meg fogja szerezni a kulturát, amire szüksége van

és onnan ahol azt találja, de egyúttal ki fogja verekedni a török állam szuverénitását, akár tetszik ez a szövetséges nyugati hatalmaknak, akár nem. A török nemzet önröndelkezési jogát saját maga fogja biztosítani, mert mástól nem kaphatja meg azt soha.

A lausannei konferenciának az utolsó napokban váratlanul meggyorsult tárgyalásai is azt bizonyítják, hogy az események összerodolása ma már olyan fokot ért el, mely további hallgatást nem tűr el. Annál nagyobb

meglepetés lenne, ha a lausannei tárgyalások eredményre vezetnének. Ez olyan nagy meglepetés lenne, mire senki sem számított és amit talán maguk a résztvevők csodálkoznának legjobban. Egyelőre az összes érdekelt államok a további halogatást céltalannak és feleslegesnek találják. Ezek szerint megállapítható, hogy a válság közvetlen megoldása előtt állunk.

Törökország mai izolált helyzetében csakis, mint keleti hatalom jöhet számításba és ezért nem várhatja tőle senki sem azt, hogy nyugati politikát csináljon, mikor tulajdonképpen érdekeinel fogva

csakis keleti politikát csinálhat.

A török diplomata fejtegetéseit e percben kénytelen volt megszakítani, de egyúttal kilátásba helyezte azt, hogy legközelebb még hosszabb eszmecsere is a legnagyobb készséggel fog rendelkezésünre állani.

W. D.

Magyar asszonyok - magyar ifjúság

Épül az ország, lassanként épül. Kezek építik, amilyenek ekkora munkához nem hordtak soha még talán ekkora köveket. Lassan épül, de bizonyosan épül. Mert akik a köveket egymásra rakják: örök időkre, szabadulásra rakják. Be jó, hogy porig omlott minden: mindent lehetett egészen újból, egészen másképp kezdeni.

Ez az ország a jövőnek épül. Akik építik, azok a jövő fajta, nincs köztük ott a tegnapi, mára maradt férfi. Aki a vakolatot keveri az magyar asszony, aki a követ faragja, a követ illeszti az a magyar ifjúság, egyik se viselőse hajdani átoknak, de küldetette a minden időben egyaránt való magyar küldetésnek mind a kettő.

Mikor az állam összeroskadott, a társadalom jön azt felemelni, mikor a férfi elzuhan, utána nyúl a nő. Addig nem állhat talpra ez az állam, ez az ország, míg nem segít rajta a magyar társadalom, addig nem fog felkelni ez a férfiban elesett fajta, míg fei nem emeli azt a magyar nő.

Nem kérdés, hogy széthullott-e az ország, nem kérdés az sem, hogy megrökkant-e a tegnapi férfi. Épügy bizonyos pedig, hogy van egy összetartó és összetartozó magyar társadalom és van a sok megpróbáltatást, sok szenvedést megjárta, de tisztán, erősen, fajlagosan maradt magyar nő.

A mai magyar társadalomnak két alkotó eleme van: a magyar asszony és a magyar ifjúság. Fajti érdek csak az, amit ők ketten tesznek, csak az jó, csak az cél, amit ők látnak, bizonyosság csak az, amit ők állnak, magyar jövőnek csak az, melyet ők vállalnak.

Mert ők ösztönserint tudnak egyazon időben emberek és a fajta emberei lenni, mert ők első vérése szerinti kötelekkel fűződnek a földhöz, a tisztasághoz, a hagyományhoz,

a feláldozáshoz, mert ők mindég a jövőért valók és ők a jövőnek.

A magyar asszony ma özveg asszony. Férje ott porlik hol az lsonzó völgyben, hol Verdun alatt, hol Wolhiniaiban. Élete minden célja, reménye minden zöldje, öröme minden oka, száz aggodalma rebbenése: a magyar ifjúság.

A magyar ifjúság ma árva gyermek. Apja ott porlik valahol a Kárpátokban, az alban hegyek között. Jártának minden támasztója, éhének minden anyamelle, minden álma ágyvetője, szeretetének minden képe: a magyar asszony.

Épül az ország. Lassacskán, nehezen épül. De ők akik építik, ketten már megtalálták egymást, egymásnak, egymásért építik. S minden Mohács utáni maradéka; ők ketten gyökere és sarja a kivágott fának. Eladni eladtuk az erdőt, le is tarolták, széjjel is hordták, madár el is költözött belőle, árnyékhiús ott is hagyta, hanem azért még él az erdő, csak akárki szeme nem láthatja már, azért van az az erdő, nő már ez az erdő, zsendül már az az erdő — a föld alatt.

Ők ketten gyökere s rügye a fának.

Csanády György.

Pünköshti istentiszteletek sorrendje

A református templomokban

I-ső nap.

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Dr Baltazár Dezsdő püspök, ágendázik Zámory Sándor s. lelkész, délután 5 órakor predikál: Gyűlvész István templomgyűlési titkár, — Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál: Dr Révész Imre lelkész ágendázik: Dr Bötykök Béla s. lelkész, délután 3 órakor predikál: Zámory Sándor s. lelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Baja Mihály lelkész, ágendázik: Gábor András segédlelkész, délután 3 órakor predikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. — Árpád-teri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Molnár Ferenc s. lelkész, ágendázik: Mezei Béla vallástani lelkész, délután 3 órakor predikál: Gábor András segédlelkész. — Ispoltői templomban délelőtt 10 órakor predikál: Papp Ferenc segédlelkész, ágendázik: Marton Sándor s. lelkész, délután 3 órakor predikál: Marton Sándor segédlelkész. — Homokkerben délelőtt 10 ó. predikál és urvacsorát oszt: Vajda László vallást, lelkész, délután 3 órakor predikál: Dr Bötykök Béla segédlelkész. — Szegényháznál délelőtt 11 órakor predikál és urvacsorát oszt: Ladányi Zsigmond s. lelkész. — Nyilastelepen délután 5 órakor predikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész. — Palagon délelőtt 10 órakor predikál és urvacsorát oszt: Szele György lelkész. — Kórházban: Augusztia szanatóriumban délelőtt 9 órakor predikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész. Belső klinikán predikál és urvacsorát oszt: G. Nagy

Béla vallástaniar. tüdő osztályon: Boér Károly vallástaniar.

II-ik nap:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Papp Imre s. lelkész, délután 5 ó. predikál: Dr Bötykök Béla s. lelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál: Dr Révész Imre lelkész, délután 3 órakor predikál: Papp Imre s. lelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Dr Bötykök Béla s. lelkész, délután 5 órakor predikál: Farkas Győző evang. lelkész. — Árpád-teri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Uray Sándor lelkész, délután 3 órakor predikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. — Ispoltői templomban délelőtt 10 órakor predikál: Zámory Sándor s. lelkész, délután 3 ó. predikál: Gábor András s. lelkész. — Homokkerben délelőtt 10 órakor predikál: Gábor András s. lelkész, délután 3 órakor predikál: Dr Bötykök Béla segédlelkész. — Nyilastelepen délután 5 órakor predikál: Zámory Sándor s. lelkész. — Tanyai Istentiszteleteket végeznek Pünköszt első napján; Fancsikai: Dr Erdős Károly lelkészkepzőintézeti igazgató, Ondódon a Vedres diákon; Gyűlvész István templomgyűlési titkár Szepesen: Dr Veress István tanítóképzőintézeti igazgató, Hegyesen: Nagy István vallástani lelkész, Pácon: Kovács János vallástani lelkész, Ebesen: Konrad Zoltán vallást. lelkész. — Pünköszt II-ik napján; Bánkon: Dr Baltazár Dezsdő püspök, Halápon: Mázey Béla vt. lelkész, Ohat-pusztán: Gyűlvész István templomgyűlési titkár, Ondódon a Kádár diákon; Erdelyi Sándor segéd-

lelkész, Eiepen: G. Nagy Béla v.-tanár, Macson: Felker János s. lelkész, Nagy-cserén: Marton Sándor segédlelkész. — Mindkét napon urvacSORA osztás lesz minden tanyán.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Egyház-teri fiúiskola VI-ik számú tanteremben.

Vasárnapi iskolák holnap a következő helyen tartanak: Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczi intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza-Oththonban délelőtt 9 órakor, Egyház-teri fiúiskol VI-ik számú tanteremben délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homok-keri imaházban délelőtt 11 órakor.

A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület f. hó 4-én rendes heti összejövetelet Kollégium földszint 4. sz. alatt délután 5 órakor tartja.

A „Kálminták Templomgyűlése” vegyes énekórájának tanulás órái hetenként csütörtökön tartanak a Kollégium ének- és zenetermében. Este 7—8-ig a hölgyek, 8—9-ig a férfiak részére. Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadják: Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A róm. kath. templomban

Ma Pünköszt vasárnap reggel 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szemmisék

8 órakor ünnepi szent misét pontificalis utána szent beszédet mond: Gróf Batthányi Vilmos érsek. Szent beszéd után a bérmálás szentségét fogja az Ersek úr Öngyémeltősága ki szentia. A bérmálás — kedvező idő esetén a kath. főgimnázium udvarán — kedvezőtlen időben a főgimnázium földszinti és emeleti folyosóján lesz megtartva.

Délután fél 4 órakor Vacsornye. fél 6 órakor Rózsafüzér, 6 órakor szent beszéd, utána Litánia.

Pünköszt hétfőn 6, 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor csendes s. t. misék, Fél 10 órakor énekes sz. mise. utána sz. beszéd.

Délután fél 6 órakor Rózsafüzér, 6 órakor litánia.

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3. sz.) az Istentisztelete május hó 20. és 21-én, pünköszt ünnepén délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész végzi. — UrvacSORAosztás. Offerórium.

— Övjátoz, szerezések, mentések meg a magyar jövőnek: az énező diákokat - a ti fiaitokat.

KI JÖN VELÜNK?

Ahol mi járunk, száz halált lelünk, Forró nyarunk van, jegyideg telünk: Ki jön velünk?

Sebet kapunk és mérgeket nyelünk, Örök viharban semmit sem nyerünk. Ki jön velünk?

Fenyőt csavar ki vágató szelünk, Erdőkön át mi friss utat szelünk. Ki jön velünk?

Pogány szivekbe lángokat verünk, Magyar mezőkön új csudát lelünk. Ki jön velünk?

Rongyos ruhánk és rongyos életünk, Mi senki embert meg nem kérülünk. Ki jön velünk?

Magyar tüzekben álmot érünk, Halált viszünk és hulló vért lelünk. Ki jön velünk?

Ha gyors időnkben sokszor eltelünk, Csak alszunk egyet s újra felkelünk. Ki jön velünk?

Nem alkuszunk meg és nem érvelünk, Üres zsebünk van: nem kilineselünk! Ki jön velünk?

Van még hitünk, botunk, ásonyelünk, Pogány vitézünk, fortélyunk, cselünk. Ki jön velünk?

Van még reményünk, rózsás reggelünk, Szívünk erős, hát egyszer felkelünk. Ki jön velünk?

Isten veitünk! — Gyertünk! Ki ellenünk? Irtó viharban száz halált lelünk: De felkelünk!

Ki jön velünk?

Liszt Nándor.

Férjek iskolája

A falut hetek óta a színház tartotta igazolomban. Joli kora reggel sirva jött be hozzánk: „Képzeldjétek, Sonkaligethy elboesatották a társulattól.” Joli nyolc éves volt, a nevezett kiváló művész pedig, Romeo, Baracs és Nioókáj szerepeiben, a helyi szívek bálványja. Ez azonban nem akadályozta őt, hogy össze ne pofozkodják a társulat mindenével, aki úgy látszik, nélkülözhetetlenebb volt, mint ő, mert Joli minden keserűsége dacára neki kellett távoznia.

Nyakig élveztünk Tália gyönyöreiben. Délelőtt Joli vizasztalódott s az öt éves luval színleledást rendezett a tiszteletükre. Három különböző csengő kolompolt áhitatos hangulatba bennünket s a közepen széthuzható függőnyt két pokrócból szerkesztették össze nagy buzgalommal: látszott, hogy alaposan tanulmányozták a színjátszás titkait. Kecsesen mosolyogtak, kacérán táncoltak s hangsúlyozásuk sem volt rosszabb mintaképeiknél. Tomboló tapsviharrunkra kifogyhatatlan volt a radás s mikor cukorral kezdtük dobálni őket, semmivel sem tanusítottak nagyobb közönnyt ez édes elismerés iránt, mint a kóbor társulat prima és kevésbé prima donnáit.

Vacsorára nagyobb társaságot vártunk a városból, azonkívül helyi előkelőségek is vonultak föl. Az érdeklődés középpontjában azonban mégis Kádár ur állott, a színigazgató, aki szintén hivatalos volt. Még jól emlékeztem rá, a fővárosban s jobb vidéki színpadokon egyaránt a tehetséges fiatalokhoz számították. Egy nap azzal lepte meg barátait, hogy az orfeumhoz pártolt s kivételes táncvetéségét s jó hanganyagát háborus duhajok közt fecsérelte. Most egyszerre, mint direktor bukkant előm, makacs, energikus állával, óriás Svengali szemével. Jött, imperator arccal s hatalmas hangon köszönt, de a rendes, polgári társaság rögtön valami suta feszélyeztettséget hurkolt rá.

Joli támadta meg először az elbocsátott színész ügyében. Összeráncolta a homlokát s a jelenlévő ügyészek nagyképpen kezdett beszélni a színházi törvényték szigoráról. Közben fürgén tanulmányozott bennünket. Csupa rendes ember, feleség, férj — csak a házigazda tulhabzó temperamentumában látott játszásra érdemes alapot.

— A feleségét miért nem hozta el? — érdeklődtek a nők. — Az asszonya is játszott; vonzott is a trikós szerepeiben, bár egy fillér árú intelligenciát sem árult el. — Az asszonynak otthon a helye! — villant a gazda szemébe s az megértően kacagott rá. A nők felzúdultak: — Maga ilyen szigorú? — Az asszonnyra folyton vigyázni kell, mint a kis csikóra, hogy vasvillába ne ugorjon . . .

A férfiek mintha szégyelték volna hitvesi ellágyulásukat s a cinizmust tartanak férfihöz legméltóbbnak, hála-lasan vigyorogtak a komédiásra. A háziasszony védelmére kelt a női nemnek. — Bocsásson meg nagyságos asszonyom, én a színpadon intrikus vagyok, hozzászóltam, hogy kellemtlenségeket mondjak az embereknek, sőt az asszonyoknak is. Bolond, parázs kis vita kezdődött. Csengő, szapora nő hangok, az igazgató nyugodt beszéde, öblös, karban fülharsogó férfihangok. Éa még ujong ebben a csapatban, kényelmetlen érzéssel figyeltem osztályosaim lázadását. A maguk győngedségét akarják otromba tréfákkal takarni? Vagy valóban az asszonyiga ellen tiltakoznak? Gyávaság ez a hezcegés, vagy istéletlen tény, amit jobb volna titkolni?

A színész vezette ezt a nyárs-pólgár párbeszédet. A háziasszonyt nagyon idegesítette a hang; férje annál jobban mulatott.

— Jókainak van igaza; az asszony életében kétszer okoz az embernek örömet, mikor felesége lesz s mikor elválik tőle . . .

— Papucs alatt tarthatja magát a felesége, ha így beszél . . . — Azt már nem . . . Éa már úgy dresszizoztam, hogy csak a szemöldökömöt kell lefelé, vagy fölfele görbítenem, már tudja, hogy a cigarettatárcamat kell-e ideadnia, vagy pedig két füveg sört akarok hozatni. . .

Már-már sikerült tubecsuálnie az asszonyokat. Diadalmasan kacintott a gömbölyű házigazdára, aki rengott

5533
201
grac
Bec
fia

N
—9
97,
710
671
Ber
Pai
109
Zür
kor.
dekk
10—

A
irany

Liberális-vörös sajtóroham a földreform ellen

A politika hírei

Mint előrelátható volt a földreform novella ellen megmozdultak az érdekeltségek. A pünkössti sajtó ünnepi számaikat használták fel akciójuk alátámasztására. A *Népszavatól* kezdve egészen a tárgyilagosság köntösét hordó *Pesti Hirlapig*, az egész liberális sajtó működésbe lépett, hogy

a földreform novellának a Ház színe elé jutását megakadályozza

Mint ismeretes, az OMGE agglályaik egy memorandumba foglalva óhajtja eljuttatni a kormányhoz az a kérelemmel, hogy ne tegye magáévá a novella tervezetét, illetve ne engedje meg, hogy az a mai formában a parlamentben napirendre kerüljön. Az OMGE országos közgyűlést szándékozik összehívni, hogy a novella ellen országos mérvű tiltakozást rendezzen. Ezzel szemben *Nagyatádi Szabó* földmivelségi miniszter környezetében a legnagyobb nyugalommal tekiutentek a novella ellen indított harc elő és általában az a vélemény alakult ki, hogy ha lényegtelen részletekre változás is történik, a tervezet alapelveit illetőleg

a novella változatlanul kerül a nemzetgyűlés plénuma elé.

Kérdés csupán az, hogy mikor kerülhet a javaslat napirendre, mert a Ház május 23-án valószínűleg ismét elnapolja magát, legalább is a miniszterelnök hazaérkezéskéig és azután az indennitás megvitatására kerül a sor. Legalább is erre mutat a Ház elnökének legújabb törekvése, amely a pártokkal való megegyezéssel igyekszik megállapodni az elnapolás tekintetében.

a kacagástól. Jó volt szája ize szerint beszélni ennek a vidám mecénásnak, akihez minden előadásra el lehetett szalasztani a kellékes fiut, hol néhány képért, hol egy szalagért, hol pedig edények végett.

Már jött is újabb ez a tizenöt éves suhanc, festéskézével, rongyosan. Tekintetéből hidegen sugározott a művészgőg.

— Igazgató ur, azt üzeni a nagyságos asszony, tessék hazajönni.

— Hobó! — tiltakozott a háziúr; de a színész már utrakészen volt.

— A feleség akarata parancs! — tapsoltak az asszonnyok.

— Szó se róla. Én hagytam meg neki, hogy küldjön értem. Halaszt-hatatlan dolog. Azonnal visszajövök...

— Ilyen szájhóstit sem sokat lát-tam még — biggyesztette a száját a kis gyógyszerész.

— Ha dolga van... — kelt védelmére a zöld segédjegyző, váratlanul és elégedetten meredt a férfiakra.

— Igen... — magyarázta Joli, aki a kellékessel egyszerre jött be, — haza kell neki menni, hogy aláírjon egy levelezőlapot.

Bár Joli hozzászólt a viharos tetszésnyilvánításhoz, e szavainak hatása még őt is meglepte. Hozzá-menekült zavarában:

— Mit nevetnek?

— Az előbb mesélt itt valaki egy eszesi bácsiról, aki nem mondott igazat s most ezek mind örülnek, hogy ők őszintébbek nála — mon-dtam s valamennyi férfi egyszerre kezdett beszélni, nyolc különböző témáról.

Juhász Géza.

A keresztyén erők tömörülésében van a nemzet ujászületése

A Ker. Nemzeti Liga nagyszerű működése — Dr Haendel Vilmos elnök nyilatkozik a Liga külügyi eredményeiről

A világháború, a forradalmak és a megszállások folytán annyira szomorú és válságos állapotba került országunkat, nemzetünket egyedül csak a keresztyén és nemzeti regenerálódás, a fajtiszta nemzeti és keresztyén erők csoportosítása, egy taborba tömörítése mentheti meg a végső pusztulástól. Ennek a magasztos és súlyos küzdelmek eljárási céljának megvalósítására alakult meg a *Keresztyén Nemzeti Liga* s ennek a mindennél előbbre való céljának a szolgálatában áll.

Ugy Budapesten, mint a vidéken a kommün bukása utáni időkben szervezkedett ez a nagy szövetség, midőn

sok évtizednek fásult zsibbadtságából fölocsudott a nemzet.

Itt Debrecenben a Ligának előfutárja a *Magyar Szövetség* volt, mely 1919-ben a tanácsköztársaság bukása után alakult meg.

Már akkor is, a szövetség elnökévé a liga debreceni osztályának mai elnökét, dr. Haendel Vilmost választották meg, aki egyenes, törhetetlen és meg nem alkuvó keresztyén magyarságáról már addig is sok és tiszteltre méltó tanubizonyságot tett.

A magyar szövetségnek körülbelül ezer tagja volt s a Kollegiumban tartotta összejöveteleit. A szövetség azonban hivatalosan nem alakult meg az oláh megszállás miatt, azután pedig 1920-ban az erők tömörítése céljából belépett a

különösen külügyi összeköttetéseiket használik fel Európaszerte

— Exponenseink vannak — mondotta tovább az elnök — a külföld minden nagyobb és számottevőbb országában, kiknek még a legellen-ségesebb indulat, leghozzáférhetetlenebb újságokban is sikerült tájékoztató cikkeket és kommunikéket elhelyezni, melyeknek hatása alatt oszladozni kezd az a nehéz és sűrű köd, mely körülfogta Magyarországot a „Gesammt-Monarchie” korszakában, Ausztria jóvoltából.

S a liga vezetése alatt a külföldi közönség tájékoztatásának hatása a magyar viszonyokra vonatkozólag már meglehetősen erősen észlelhető. Különösen a nagyobb hírlapok tónusából lehet ezt észrevenni s ennek eredményeül tudhatók be a kiküldött miniszterek expedíciója körül felmutatható sikerek.

Ami a belügyi mozgalmakat illeti, arra vonatkozólag csak annyit mondhatok — folytatta dr. Haendel elnök — hogy ha azt az irányzatot, melyet a liga 1920-ban a lobogójára tűzött, a magyar társadalom és a közélet minden terén továbbra is fenntartották volna, akkor ma már egészen mások lennének az állapotok Magyarországon. Tudniillik

nem lett volna egyáltalában talaja a legújabb időkben történt liberál-demokrata rózsaszínű előretörésnek.

Speciálisan a helyiosztály minden évben kiad oly sajtótermékeket, melyek az ország ujáteremtésére, ujja-

Budapesten megalakult ligába, mint annak debreceni osztálya.

Fő programpontja a ligának a *keresztyén magyar emberek egy táborban való csoportosítása, a keresztyén felekezetek közötti surlódásoknak a minimumra való lefokozása* s

a hazafias eszméknek a keresztyén világnemzeti alapon való felkarolása

E tekintetben a programnak irányt a Kormányzónak Budapestre való bevonulásakor elmondott beszéde adott, melyben a liga által felkarolt eszméket oly szépen körvonalozta, s melyektől mostanság bizonyos tekintetekben — sajnos — meglehetősen súlyos eltérések észlelhetők.

Természetesen ezeknek a fennkölt és magasztos idealoknak megvalósításánál a liga föltétlenül rá van utalva a keresztyén, magyar társadalom mentől hathatósabb segítségére és pártfogolására.

A liga működéséről, fontosságáról és missziójáról a keresztyén nemzeti regenerálódás terén dr. Haendel Vilmos a debreceni osztály elnöke, — kit munkatársunk fölkeresett — a következőket mondotta:

— A liga vezetősége úgy a fővárosban, mint a vidéken csupa intranzigens, meg nem alkuvó keresztyén emberekből került ki, még pedig úgy a *katholikus, a református, valamint az evangélikus egyház oszlopos tagjai* köül.

A vezetőség nagybefolyású férfiai formálására alkalmasak.

A legközelebbi jövő programját az összes hasonló célú egyesületekkel való együtt dolgozás képezi. Az összes, hasonló keresztyén alakulatok rendszeres összeműködését óhajtják megteremteni. — A keresztyén egyesületek és szövetségek többször és sürrien fognak konferenciákat tartani, melyeken a szövetségekre váró munkát fölosztják egymás között.

Körülbelül ezeket mondhatta Haendel elnök s már ezekből a rövid, csupán általános érvényű szempon-tokat fölölelő információkból is látható, hogy milyen

fölbecsülhetetlenül fontos nemzetépítő munkásságot fejt ki a liga

s hogy ez az egyesület mennyire méltó a keresztyén magyar érzésű közönség leghathatósabb támogatására. S a liga munkásságának megkönnyítése a magyar keresztyén társadalom részéről, ennek a társadalomnak legelső, s a nemzettel szemben legegységesebb kötelessége

A debreceni osztály május 27-én évi rendes (tisztújító) közgyűlését tartja, a melyen

meg fog jelenni dr. Wolff Károly nemzetgyűlési képviselő, a központ ügyvezető alelnöke is.

A gyűlés délután 3 órakor, a vármegyeház dísztermében lesz. Utána bankettet rendez a liga, előreláthatólag a Casinóban, hol a viczorát házilag szervezzék. — A banketre dr. Pórszász Károly ügyvédnél lehet jelentkezni, Darabos-utca 17. szám alatt.

Bukarestben fényes nappal kirabolták egy oláh kapitány feleségét

Negyedmillió értékű lelt vitték el a rablók

(A *Hajduföld kolozsvári tudósítójától*.) Fantasztikus detektívdramákra emlékeztető rablótámadás történt vasárnap délben Bukarestben, a város kellő közepén. *Marian* oláh kapitánynak a Bulavardul Elizavetén levő lakásába állított be két feltűnően jól öltözött idegen: A kapitánynak csak a felesége volt otthon, aki a legnagyobb rémülettel látta, hogy a két szokatlan látogatónak fekete álarc van az arcán.

Az álarcos rablók nyomban munkához láttak. Bezárták az ajtót és revolvert szegeztek az asszony felé. A banditák erre kinyitották a pénzeszekrényt, ahonnan minden értékös tárgyat összeszedtek, körülbelül 240 ezer lei értékben és még 24 ezer lei készpénzt.

A kapitányné a legnagyobb rémülettel szemlélte a rablók munkáját, akik bucsuzóul még egy hatalmas ütést is mértek az asszony fejére. Mire az asszony magához tért, a rablók már elmenekültek.

Aforizmak

A gondolatok néha rosszak, de sohasem lehetnek oly rosszak, mint amely rosszakarattal történik azok olvasása: *legyenek bármily jók is.*

A csodálkozó ember rendszerint elfelejti, hogy saját tudatlansága az, melyen csodálkozik...!

A türelmetlenség néha rossz, a türelem még rosszabb!

Minél mélyebb valamely kut, annál kevesebbet ver tükre vissza a világ külsőségeiből.

A szerelem forrása sohasem az én, mindig a Te! *Alex.*

Craiovában önmagát rabolta ki egy oláh főhadnagy

Mikor a puderes katona családja nem sikerül

(A *Hajduföld kolozsvári tudósítójától*.) Andrej *Jonescu*, az első calarasi ezred főhadnagyát Craiovában a Bulevardul Carolon egy kapualjban megkötözve és betömött szájjal találták. Mikor kellemetlen helyzetből kiszabadították, elmondta, hogy kirabolták és elvitték tőle százötven ezer leit, mely ezredének tulajdona volt.

A vizsgálatot vezető rendőrprefektus gyanusnak találta az oláh főhadnagy előadását és a megindult nyomozás során a következőket állapította meg:

A főhadnagy a pénzt a *Rinnic Valcea*-ból hozta és ugyanon hozott két darab zsineget és egy asztalkendőt. Craiovába érkezve a pénzt átadta az állomás lovászáknak és meghagyta neki, hogy ássa el egy előre megjelölt helyen.

Mikor ez megtörtént, *Jonescu*, a megszállás alatt is jól ismert puderes tiszt és nőhódító a Bulevardul Carne egyik kapualjába ment, ott megkötözte magát, száját betömte és nyögni kezdett. A bűnös oláh tiszt a vádak sokaságának súlya alatt beismerte tettét. Kaució ellenében szabadonbocsátották, a lovását azonban átkísérték az ügyészség fogházába.

Női és férfi kalapátalaki-tások legszebben készülnek

Szél Gergely-nél
Piacz-utca 63. Telefon 11-11.

Vakoló kanállal...

Sajtóország multja és jelene (Jogrendtörténelmi távértekzés)

Sajtóország területe 2 millió négyzetméter simított nyomópapíros. Határai nyugaton a Kelet, keleten a Nyugat, délen a Northcliffe és északon a Daily Mail. Lakosai jobbra izraeliták, de akad köztük szép számu zsidó polgár is, akik társikkal együtt nemes vetélkedést folytatnak a nemzeti eszmék diadalra juttatása érdekében. A lakosság férfitagjai rendkívül hasonlítanak az igazi emberekhez, foglalkozásuk azonban jellegetes ismertetőjelekkel látja el őket. Így például egyik fajtajuk, az úgynevezett *riporterek* folytonos szimatolásuk következtében igen nagy orrokkal rendelkeznek. Ezenkívül még hosszú nyulak tapogatózó csapjakkal és füleik is, melyek bizonyos nagyképséget kölcsönöznek azoknak. Ez az egyetlen kölcsön, amit az újságírók hűségesen vissza szoktak adni.

Történelem előtti kor

Az újságírók őshazáját eddig még nem sikerült megállapítani. Egyes tudósok véleménye szerint az őskorszakban a *gázló* csoportjához tartoztak. C-őrük már akkor is hosszú volt és óriási lábakkal rendelkeztek, némelyek verselábakkal, sőt kamatlábakkal is. Ezért tudtak olyan kiünöden belegázolni az emberiség hasába. Hogy ez a teória mennyire helyenvaló, bizonyítja az a körülmény is, hogy manapság is tolatokat viselnek. Az ősríporterek kezdetben igen műveltek voltak, a fogalmakat meg tudták különböztetni egymástól, az írást nem ismerték és így semmiféle kompromittáló adatot nem hagytak maguk után.

Honfoglalás

Az újságírók kezdetben törzsasztalokra oszolva éltek, sajtóvadászattal és éhenhalászáttal foglalkoztak. Vezérük volt a *fizetőpincér*, aki mindig a főurak osztályából került ki. Ez volt egyszemélyben a *hitelező*, a *főpap*, az *igazságszolgáltató* és *háboruban a hadvezér*. A hosszú ideig tartó nomád-élet után az újságírók *Klajn* Armin fővezérlete alatt új hazát indultak keresni és atkelve a Vörös-tengeren mai hazájuk területére értek, melyet marógunnyal Magyarországnak neveztek el. Az elfoglalt *Magyarország* felett, melyet eleinte *Holló* Lajos szerkesztett, vérszerződést kötöttek. Egy rituális tintatartóba megsebzett vénájukból antracént csepegtettek, melyből mindnyájan ittak. Ezzel a ténnyel befejezték a honfoglalás munkáját és közvetlenül azután, hogy leszállt az Est példányszáma, aludni tértek.

Mitológia.

Sajtóország ősi vallása a természetimádásban merült ki. *Kivdiogat* ták a legrosszabb természetű zsidó írókat és ezeket imádták. Főistenük volt a *Nap*, mely hosszú ideig világitott, de később nyomtalanul eltűnt. Isteniszteletoiket az *Est* félhomályánál végezték, a *pokolgép* nek, *konzervdobozoknak* és *kakaóstartályoknak földöntuli erőket tulajdonítottak*. Emberáldozataikat forradalmak idején mutatták be és adóságaikkal együtt temették el magukat. Fővezérüket *halála után hárm*as *konzervdobozba helyezve a liberális*mus hullámaiba süllyesztették. Az ollozás intézményét táltosaik vezették be. Ezeket ősi nyelven sakereknek is hívták.

Földrajz és éghajlat.

Sajtóország területe jobbra hegyes-dombos vidék. A tollhegyekkel körülövezett birodalom rendkívül terméketlen, fája olyan kevés van, hogy kizárólag csak félfontes papírost használhatnak. Folyóiratai magukba foglalják a hullók minden fajtaját. Legnagyobb folyója a *Nyugat*, állóvizet között legnevezetesebbek a *Fertő-tó*, a *Sajtó*, a *Tintatartó* és *Szomahazy István*. *Nála nagyobb állóvíze nincs az irodalomnak*. Sajtóország fővárosa *Budapest*, melyet a róla nevezett hírlapról kereszteltek el ezen a néven. A gyönyörű fekvésű várost középen kettészeli az egész *Duna*, ezért áll olyan hihetetlenül magasán (*Ganz-Danubius*). Ipara rendkívül fejlett. Számos iparilag működik falai között. *Kakaógyártásról*, *jogrendjéről* és *vázsonyjáról* nevezetes. Vidéki városai közül említésre méltó *Debrecen*, melynek független sajtója egyetértéséről híres, továbbá *Miskolc* reggeli kommunistá lapjáról, mely minden rendszerváltozásra úgy rezeg, mint a kocsonya. *Éghajlata igen hűvös, úgy hogy lakosai kénytelenek b-nne fűtett kalappal járni*. Az egészségtelen éghajlat következtében igen sokan kénytelenek külföldre vándorolni. *Legtöbben Bécsben és Zalaegerszegen kurálják magukat*.

Flóra és állatvilág.

Az ország flórája rendkívül változatos. Rózsái hamar elhervadnak. *Legszébb példány e nemben Bédi Schwimmer Rózsa*. Rájta kívül még aszatok és és különféle mákvirágok (sajtópapaver) teremnek földjén. Érdekes, hogy alföldi városokban a kaktusz is megterem. *Állatvilága magában foglalja a két és több lábúkat minden valfaját*. Legnagyobb számban az élőlédiek vannak képviselve. Jellegzetesebb állatok: a *Judicus Tremens* (Vázsonyi-félék), az *Emigrans Bolseivictor* (Garamidaceae) és a *poloskafélék* (*Purjeszides Klein-arminaceae*). Legcsunyább állata az *Ember*, mely *Göndör-Krausz* Náthán és *Gabor* Andor tehetségében látott napvilágot. Tojásait a levegőbe rakja.

Irodalom es művészet

Sajtóország irodalma elég fejletlen állapotban van. Az e téren való haladást nagyon megnehezíti az írni és olvasni tudás hiánya. Ennek következtében talán az egy *Szomori Dezsőt* kivéve alig akad író, aki foglalkozás-szerűen üznék az írást. A művészet annál fejlettebb. Így elsősorban a képzőművészet. (*Közholt hírek képzésében nagy hírek örövendenek*.) A szobrászat terén leginkább a faragó művészetet kultiválják, pl. versfaragás. A zene terén legnagyobb sikereket egy *Zerkovitz Béla* nevű egyén ért el, akinek melódiagyűjteménye százazreket ér. Ugyanolyan eszméi voltak, mint *Beethovennek*, — sajnos — néhány évtizeddel később. Ő annyiban tartozik a sajtóhoz, hogy feldolgozandó anyagát ő is más módon gyűjti.

Jogrend és alkotmány

A lakosság békés együttélésének feltétele a jogrend, mely a jogszabályok megsértésének rendbentartásával foglalkozik. Ennek legfőbb irányítóját *Márkus* Miksa néven rebegi a rovtomtult közönség. Sajtóország államformája népköztársasági alapon működő királyság, melynek uralkodója *II. vagy Klein Armin*, a kalapos király. *Rendkívül szorgalmas*, *Naplóját maga vezeti, nem robban és nem explodál*. Országát arra hivatott *ormánybiztosok* segítségével

kormányoztatja. Ő az egyetlen uralkodó, aki felségstést nem ismer. Nagy súlyt fektet külügyi képviselőire. Így bécsi követségének népszerű gárdája *Jdsi* Oszkár nagykövet vezérlete alatt kívülről támogatja az országot választékos diplomáciai nyelven. A csehországi képviselőt *Veigelsberg* Hugónak hívják, aki tulzó klerikalizmusát *Ignotus* alnévvel takargatja.

Foglalkozási ágak

Sajtóország lakosai főképpen ipar-

ral foglalkoznak. Különösen híres *okorgyártásáról* és *névmagyarosításáról*, melyben legtöbbrre egy *Deutsch* nevű áhírlapíró vitte. Egyes vidékeken fejlett a kertészet, főleg a szővirágok nemesítése terén. *Előszere*tettel *foglalkoznak a szabadszattal is, tekintve, hogy minden szerkesztő ollóval írja a cikkei*t. Ezeket a cikkeket a nyomdászok szedik és a tördelő tördeli. Ezzel szemben eik *einek* íróját előbb tördeli az olvasóközönség és majd csak azután szedik. *Lisztius*.

Egy minta gazdasági szervezet

A debreceni juhtartók háromévi munkája — Önzetlen érdekképviselet — A gyapjuvásár kezdeményezői — A hortobágyi tenyésznáj országos hire

A debreceni juhtartók munkássága élő példája az emberek és a természet által emelt akadályok céltudatos legyőzésének. Kezdetleges eszközökkel, hely és anyagi erők hiányával küzdöve önzetlen, céltudatos munkával, kitartással érték el a debreceni gazdák azokat az eredményeket, amelyekről jelenleg beszámolni akarunk.

Hosszu évek óta — 1877 — a nagy Hortobágy kijelölt legelőjén közös őrzet és elszámolás alatt legeltek a debreceni birkatartó gazdák juhait. A birkatartó gazdaság tulajdonképpen

jogtalan jogi személy

volt, mert tagjai egymás iránti és külső felekkel szemben vállalt kötelezettségeiknek csak becsületérzésük parancsszavának hatása alatt feleltek meg. Ahogy jogilag nem lehetett a gazdaságot kötelezettségei teljesítésére szorítani, épenugy nem lehetett ennek a gazda érdekcsoportnak semmi szembeötlő eredményt elérnie. Debrecen ősi juhtenyésztő társadalma, a

debreceni gazdák elitje

a *Kertészek*, *Baloghok*, *Nagyok*, *Polgáriak*, *Horvátok*, *Piszkayak*, *Pappok*, *Bányaiak*, *Trásziak*, *Paplerok*, *Csanakok*, *Rickliek*; a nádudvari *Pappok*, *Sósok*, *Ludányok*, *Szatmáriak*, *Rásók*; a szoboszlói *Borbélyok*, *Oláhok*; a böszörményi *Fegyveresek*, *Sajtósok*; a földesi *Kissok*, *Kapusok*, *Somogyiak*, *Csatók*; a balmazújvárosi *Oldhok*; a hadházi *Veszprémiek* népes családjai összefogva gyülekeztek fel a birkatartók köré és 1921-ben megalakították a

Debreceni Juhtartó Gazdák Egyesületét,

amely mint belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező testület szabadabb működési kört nyert.

Az egyesület egyike legkitünőbbben megszervezett mezőgazdasági érdekszövetségeinknek s ha a mezőgazdaság minden terén megvalósulnának a hasonló, minden haladó lépést kezdeményező szövetkezések, nagy lépéssel jutnánk el mezőgazdaságunknak a merkantil, finandális gyámkodás és uzsorászkodás alól való felszabadításához.

A kezdeményezés szelleme

hatja át t. i. teljes egészében az egyesület tagjait és ez épen a fő jelentősége ennek az alakulatnak Nem önző, mindennel dacoló és az állam vagy társadalom legkisebb megmozdulása ellen könyörtelen érdekharcot folytató társulás ez — mint a liberális alakulatok összessége — hanem a gazdatársadalom minden rétegének — egyesületen kívülieknek is — elő-

haladását munkáló altruista szervezet.

Megalakulása első évében a *Hangya* szövetkezettel, a kimondottan keresztény *Gazdasági Takarékpénztárral* és a debreceni pénzüntézetek sorából önzetlen érzésű *Debreceni Első Takarékpénztárral* és a *Közgazdasági Bankkal* együtt megszervezte az

első debreceni gyapjuvásárt.

A háboru alatt fokozott mértékben felburjánzott igen gyanus elemekből álló vörösökkel, oláhokkal cimboráló újközvetítő kereskedelemről valamint a „legális” alapon szipolyozó régi gyapjuváncosok uzsorájától egy csapásra megszabadította a Tiszántul jutenyészteit. A két keresztény szervezet belső és különösen a két pénzüntézet külföldi összeköttetései — amelyeknek fő ápolói *Versenyi* Tibor és az egész vállalat életét lelő *Szarukán* Sándor vezérigazgatók voltak — felhasználásával a gazközvetlenül került össze a gyapjufeldolgozó gyárossal. A gyapjuvásár két évi eredménye már közismert s az egyesületre nézve egyik jelentősége az, hogy céljai elérésére a résztvevő intézetek részéről a vásár jutalékának haszonként megmaradó részből

anyag támogatásban

részesül. Az idej gyapjuárverés pedig, amelynél a *Mezőgazdasági Kamara* és a már említett két pénzüntézet mellett mint egyenjogu engedményes szerepel: nagyban fogja az egyesület népszerűségét emelni. Arra nézve, hogy a gazdák mennyire értékelik az egyesület munkásságát, legjellemzőbb az, hogy a megalakuláskori 16 tagszám ma már ötvenen felül áll s ezenkívül az egyesület kötelekébe tartozik mintegy hét vidéki csoport, közel 500 taggal. Az egyesület másik alakítása a

Hortobágyi törzsjuhászati

mint szövetkezet, amelynek vezetősége a fáradhatatlan *Trászy Géza*, *Kertész István*, *Kertész László*, *Papier Géza* és *Csanak Jenő* gazdákból áll. A szövetkezet ügyésze *dr. Ocsary* által kidolgozott alapszabályai mintául szolgálhatnak a hasonló célu alakulatoknak. A törzsjuhászati tenyésznáját már ismertettük s most csak azt jegyezzük meg hogy már a *Dunántulról* is kérnek tenyészanyagot a debreceniekétől. Ez a tény pedig a legnagyobb dicséret a debreceni gazdákkal szemben, akiknek különben munkássága sokkal kevesebb eredménnyel kecsegtetne, ha hivatalos részről olyan pártfogók nem volnának, mint *dr. gróf Almásy* nemvolnának, mint *Orsz. Mezőgazdasági Kamarai elnök*, *Czegédy Mihály* alelnök és különösen a kitünő gazdaérzékkel s tapintattal rendelkező *dr. Rác* Lajos kamarai igazgató.

Megérkezés

Most jöttem a csendes Óceánról! Látam ezer polipot és karrát. Szemben a fárosok szeme lángolt, fejemben az Enyészet orgonált. Ha azt a sok emléket itt kiontnám — ez a város el volna már temetve és tornyai felett fekete örvény dalogna a nátráttalan egekbe.

Az Isten lelke hajtotta hajómat, rugott az Óceán és menni kellett... Oh, mint rázta magányos lobogómat a fellegek közt egy sávát lehelle! És hogyha a magányos éjszakákot szereltem gyúlt ereimben lobogva — felnevettem egy csillagra és a csillag dalolva hullt a tánczó habokba.

Holnap meghalnak mind az emberek: közeledek az Enyészet hajója. S nekem nem ártnak már a tengerek, mert zaszlóm a Teremtés lobogója. Kérdjétek meg a fényes csillagoktól — Ők látták a bolyongót mindadány, hogy ivott a feneketlen habokból... És keserű ital az Óceán!

Gulyás Pál.

A diáknymorenyhitő akció diáknapja

A diákság kérelme a debreceni társadalomhoz

Öt esztendő súlyos keresztjét hordta fiatal vállán a magyar egyetemi ifjuság. A háborúból a dicsőség fényével homlokán tért vissza, lelke egész melegével fogott hozzá a munkához, s javarésze bevonult a kultura csarnokaiba nincstelenül, sokan otthonukból menekülve, taplálék-, lakás- és könyv nélkül. És ilyen viszonyok között szolgált az ifjuság hazáját a kultura feyverével és vivta a magyar országra szakadó lezúlést, és minden kárhozott bajával. Ő volt az első a nagy vándorlás után, amely magához tért, visszaadta a közbiztonság hitét és reménységet adott az embereknek a Magyarországra visszaszerzésére. Most — öt éve már — küzd, tanul álmatlan éjszakák sápadt hajnaláig, hogy reggel a társadalommal újra kezdje...

A magyar ifjuság nyomorog, éhez, mikor magába akarná szívni mindazt a tudást, akarast, mely csak egy cél ismer, Magyarország újjáteremtését. S az ifjuság nem bírja már sokáig a nélkülözést. A halállal megbirkózott, de az életet nem bírja már sokáig, félt, hogy összeroppan, s vele összedől a jövőző Magyarországot legerősebb oszlopa is.

Bizó reménységgel intézi az ifjuság kérés szavát a debreceni magyar társadalomhoz, nyújtsa ki segítő kezét és gyámolítsa őket. A mai diáknapot rendező diáknymorenyhitő akció, az ifjuság nevében is, szerezettel kéri a debreceni társadalmat, hogy most — mikor a magyar kultura melegágyára, a szegény diákságra az élet terhei elviselhetetlenül nehezednek — ne tagadja meg segítségét! Hiszen nemcsak az emberi érzés kötelez erre, hanem a magyar kultúrának életbevágó érdeke, melyért Ők mindenüket áldozatul kínáltak. Ugyanaz a belső parancsoló szó kéri most a hála adóját, mely őket a háza és a mi védelmünkre harcba szólította s Debrecennek kötelessége megérteni ezt a szót...

Kedvezően áll a magyar kölcsön ügye Optimisztikusan ítélik meg Bethlen miniszterelnök külföldi tárgyalásait - Németország bizakodása ellenére kitart a francia-belga imperialista törekvés

Bethlen miniszterelnök külföldi utazásának sikerével kapcsolatban általában optimisztikusan ítélték meg a helyzetet, melynek konkrét okát még nem sikerült megtudni, de amelyet abból a körülményből sejtteni lehet, hogy a miniszterelnök római tartózkodása sokkal hosszabb időre nyúlik, mint amennyire eredetileg az ott tartózkodás tervezve volt. Természetes azonban, hogy a miniszterelnök nagy jelentőségű vállalkozásának eredményei...

nem lesznek azonnal érezhetők, a miniszterelnök hazatérésekor, illetve a jóvátételi bizottság döntése után, mert hiszen hosszabb időre van szükség ama tárgyalások lebonyolítására, amelyek az esetleges jóváhagyó elvi döntés után a kölcsön fixozásáig le fognak folyni. Annyi bizonyos, hogy a miniszterelnök személyes utazásával...

sikerült a nyugati hatalmak s egész Európa figyelmét ismét Csonkamagyarország kérdéssére fordítani,

ami már magában véve is nagy jelentőségű külpolitikai eredmény. Az általános európai helyzetben lényeges változások a mai napon nem történtek. A Ruhr kérdésben az eddig elutasított javaslatok után sem adja fel a reményt a békés megoldás lehetőségéről és hír szerinti...

Cuno kancellár kormánya két-három hét múlva új jegyzéket terjeszt a szövetségesek elé. Annyi bizonyos, hogy a franciák és belgák álláspontja a Ruhr kérdés kezdetétől fogva nem változott vajmi lényegesen, mert a német ellenállás letörésére irányuló francia rendszabályok továbbra is tartanak.

Erre mutat az a két német forrásból származó hír, amelyek közül az egyik arról számol be, hogy Mannheimban a francia őrség ismeretlen okból tűz alá vette a járőrközlő lakosságot és igen sok embert megsebesített. Bővebb részleteket a német félhivatalos sem tud még erről az incidensről és mindössze annyit állapít meg, hogy eddig két súlyos sebesültet szállítottak be a manheimi kórházba.

A másik hír újabb letartóztatásokról szól, valamint arról, hogy Düsseldorf városát a telefon központ szabotálása miatt...

20 millió márka pénzbírságra ítélte a francia haditörvényszék

Azt a német bizakodást, amely még ma is reménykedik a békés megoldás lehetőségében, bizonytalanságot a francia és belga kormányok ama legújabb intézkedése, hogy a Ruhrvidék pacifikálására, illetve az ott levő vasutak és termelő intézmények hathatós kézbevitelére újabb 20 ezer emberrel erősítik meg a megszálló hadsereg létszámát.

Debrecenben ühög a tejzúsora Csökkent a tejtermelés - Minimális a behozatal

Debrecen város piacain a boldog béke idejében több sorban álltak a tejet árusító asszonyok, akik 5-6 krajcárért árulták a kitűnő lefőlt zselén, zsíros tej literjét. Sőt örült az a tehéntartó gazda, aki hazhoz hordhatta a tejet és tejtermékeket, mert biztos helye volt, ahol elhelyezhette. Debrecen határában annyi tejet termeltek, hogy nemcsak a város lakosságát tudta ellátni, a sok internátusi lakóval együtt, hanem fölösleges tej is maradt. Az internátusokat, vendéglőket, kávéházakat és kávécsarnokokat egyes nagyobb gazdaságok tehenészetei látták el.

A háborús évek alatt azonban a tejellátás mindinkább válságba jutott.

Eleinte csak a tej minőségében állott be változás, amennyiben a lefőlt tejet tejet lefőltözött, sőt felvizezett tej váltotta fel. Később, a gazdasági helyzet változásával mennyiségben is változás állott be s a város tejellátása válságba kezdett jutni. Ennek oka abban rejlett, hogy a kisebb tejtermelők nem tudták alataikat kellőleg táplálni, majd később hasonló helyzetbe jutva a nagy gazdaságok tehenészete is, kénytelenek voltak a tehenek egy részét eladni s csak a saját szükségletük kielégítésére szükséges teheneket tartották meg. Az a néhány tehenészet pedig, amely még fenntartotta számát, a legnagyobb válságokkal küzdött és a takarmányozás nehézségeire tekintettel fokozatosan emelte a tej árát.

Legnagyobb válságba természetesen a három megyéből jövő tejszállítmányok elmaradása döntötte a város tejellátását, mert a szükséglet felét épen e három megye tejtermelése fedezte.

Mostanig a város tejellátása a válság különböző fázisain ment át. Ma már szinte harcot kell folytatni egy-egy liter felvizezett tejért, nem is beszélve a 150-200 koronás árról. Ma már oda jutott a tejellátás, hogy a városba hozott tejet előbb a vegyvizsgáló állomásnak kell megvizsgálni, hogy vajjon nincs-e felvizezve.

Most a földmívelésügyi miniszter kérdést intézett a városi tanácshoz, amelyben az iránt érdeklődött, hogy milyen a város tejellátása s van-e felesleges tejtermelés. A tanács megadta a szomorú választ, amely szerint a városban tejzúsora folyik és a tejtermelés nagy mérvben csökkent, különösen azóta, mióta Szabolcs, Bihar, Szatmár megszüntette a szállítást és a város, továbbá a Steinfeld-uralom tehenészete feloszlott.

1923. május 20. (Vasárnap)

Prot.: Kath.: Pünköst vasárnap.

Időjárás: Hazánkban vázokéony hűvös idő uralkodik. Eső sok helyütt volt, de csak kis mennyiségben. (1-2 mm. között.) Időjárás: Változóköny hűvös idő várható helyenként kisebb esőkkel.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10-12-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9-1-ig, délután 2-6-ig.

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel „Bajadér”. Délután fél 4 órakor „Boszorkány”.

Apoló: Hét évig nem lesz szerencsém. Uránia: Fehér galambok fekete városban. Vígsház: Kac goest. Meteor: Halál Isten.

Diáknap: gyűjtés az egész városban. Baross-Szövetség közzgazdasági előadása. Piac-u. 8. 11 órakor.

Gyógyszertárak közül vasárnap délután és este szolgálatot tartanak: Kossuth, Reménység, Nádor, II. Rákóczi.

1923 május 21. (Hétfő)

Prot.: Kath.: Pünköst hétfő.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-8-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9-1-ig, délután 2-6-ig.

Városi képtár: délelőtt 10-1-ig. Városi muzeum: délelőtt 9-12-ig, délután 2-4-ig.

Csokonai színház este fél 8 órakor Bajadér. Délután: Ártatlan Zsuzsa.

Apoló: Bolond Istók. Uránia: Pokol kapuja. Vígsház: Kacagóest. Meteor: Halál Isten.

Beke sy Bela Vivó Club országos vívóversenye délután 5 órakor az Arany Bikában, előmérkőzés délelőtt e ref. főgimnáziumban.

A Hadróá közgyűlése délelőtt Szent Anna-u. 12.

A Petőfi-lepelt kertgyűlése fél 3 órakor. Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany egyszaru, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

Lapunk legközelebbi száma a pünkösti ünnepek miatt szórán reggel — a rendes időben — jelenik meg.

A pünkösti galamb szárnyán

ma indul utra közülünk két tiszta gyermek, hogy amerre csak kézenfogva áthalad az életen, tudja meg a világ, hogy az ég minden szentsége és ártatlansága valamikor a tűz hódító fényességével valóban kitöltölet a földre, amint azt tíz nappal azelőtt az Igazság mennybe szállt kezeze megígérte volt.

Utjok kezdetéhez nem azért állítunk jelet, mert ez az ut a mi szivünk legközepebből ered ki az életbe, hanem mert ez a jel valamikor még tanubizonyosság lesz, hogy akik egykor onnan indultak utnak, bizony csak az Isten jó gyermekei voltak azok.

Liszt Nándor és ifju hitestársa bátran indulhatnak el a viharba két ártatlan gyermek lelki csendességével, aki a tavaszi mezőre csak virágot szedni megy, mert a pünkösti galamb lilomtisza szárnya, amely a magasságok felé röpti életöknek utját a kettős tüzes nyelvek égi tűzének izzó közepéből most is megéheletlen fehérséggel ragyog alá a poklok zsarátokán pusztuló világra. Két tiszta, jó gyermek! Imádkozunk, de nem aggódunk az utatok jeletti.

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67. Hajdusági férfi és fiuruha áruház kirakatjait. Vármegyeház kapujával szemben

Szombaton délelőtt tartotta ifj. dr. Liszt Nándor, a Hajdúföld kitűnő munkatársa, az ismert nevű író, a keresztény nemzeti eszmék lelkes, törhetetlen harcosa esküvőjét Szoboszlai Ágnessel. A polgári esküvő az anyakönyvi hivatalban folyt le. Tanúk voltak: a menyasszony részéről Olchváry László ügyvéd, a vőlegény részéről Ferenczy Károly, az MTI igazgatója. Az ifju párhoz Arnóczy József anyakönyvvizető lelkes hangú beszédet intézett. Az anyakönyvi hivatalban a házasságkötés alkalmával a debreceni ébredők igen nagy számban jelentek meg. Dr. Kovács Béla az Eme névében szép beszéd kíséretében pünkösztől rózsákból álló csokrot adott át a menyasszonynak. Megjelent az esküvőn a Hajdúföld szerkesztősége is teljes számban Kolozsváry-Borcsa Mihály főszerkesztő vezetésével. Az egyházi esketést a menyasszony szülei lakásán Uray Sándor ref. lelkész végezte.

— **A Kormányzó meglepett az „Eskü a Vörmezőn” című festményt.** Budapestről jelentik: Nagybányai Horváth Miklós kormányzó feleségével és fiával Kócsk szörnységét kíséretében ma délután három órakor megjelent a Nemzeti Muzeumban. A Kormányzót és családját Urányczy Nándor, dr. Fritsz János és Dudits Andor művész fogadták és kísérték fel a kupolacsarnokba, ahol a Kormányzó és felesége fél óráig időzött. A Kormányzó örmét fejezte ki Dudits mesteri festménye felett. A képet már eddig 20 ezer embernél több nézte meg, közöttük 67 fővárosi és vidéki iskola növendéke.

— **Dr. Szabó József egyetemi tanár Debrecenben.** A debreceni fogorvosi karnak illusztris vendégei voltak a napokban. Beszámot tett ugyanis Debrecenben dr. Szabó József egyetemi ny. r. tanár, a budapesti fogászati klinika vezetője, dr. Simon Béla első tanársegéd és dr. Oravetz Pál klinikai gyakornok kíséretében. Szombaton délelőtt dr. Szabó professzor meglátogatta az összes klinikákat, délután pedig a fogorvosok rendelőit. Este a debreceni és vidéki kartársak bevonásával a fogorvosi kar aktuális kérdéseinek megbeszélése végett konferenciát tartottak a Bika kistermében, amelyen megjelent dr. Losonczy Álmós kir. tan. vármegyei tiszti főorvos is. Dr. Winkler Jenő, a debreceni fogorvosok gazdasági csoportjának elnöke, meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, majd dr. Bohn Ede a debreceni viszonyokról tájékoztatta őket. Dr. Szabó József professzor kérte a megjelent vármegyei tiszti főorvost is, hogy legyenek támogatására a fogorvosok ama törekvésének, amely a törvény ellenére fogorvosi ténykedéseket végző fogműves iparosokkal szemben megvédi a fogorvosok reputációját és a közegészségügy jogos érdekeit. Este társas összejövetel volt a Bikában. Felszólaltak dr. Szontagh Félix egy. ny. r. tanár, dr. Losonczy Álmós, dr. Szabó József és még számosan.

— **Diáknapi május 20-án.**

— **A városi muzeum pünköszt első napján zárva marad, második napján hétfőn délelőtt és délután nyitva lesz. A képtár hétfőn délelőtt megtekinthető.**

Klein Géza volt debreceni rektor izgatónak nyilvánította az erdélyi magyarságot

Vajda-Vojvoda elítélő nyilatkozata a hazaárulóról

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától). A Vütorne egyik legutóbbi száma magyarellenes cikket közölt, melyben szélsőséges irredentizmussal vádolja meg a Jósika báró elnöklésével működő Erdélyi Magyar Szövetséget.

A cikkel kapcsolatban dr. Kis (Klein) Géza, volt debreceni rektor magnifikus sietett hazaáruló nyilatkozatainak számát eggyel megszorítani. Az aljas nyilatkozat szóról szóra így hangzik:

„Az erdélyi magyar lakosság vessen

számot a románok ezeltti erdélyi helyzetével. Nem lehet mondani, hogy a románok a magyar uralom alatt valami sovíniszta politikát folytattak volna. Természeteszerű érzelmeikkel románoknak mutatkoztak, nem pedig izgatónak, mint most a magyarok. A magyar nép annak az államnak a politikáját kell, hogy csinálja amelyben él.”

A szinte példátlanul álló hazaárulás meg a jobb érzésű oláhokat is felháborította, úgyhogy Vajda-Vojvoda Sándor temesvári beszédében Kis Gézát renegát zsidónak nevezte.

— **Helypénzügyek.** A zsidogón árusító ócskas asszonyok kérték a tanácsot, hogy a helypénzdíjat, amit legutóbb 100%-al emeltek, mérsékelje. A tanács azonban a kérelmet elutasította. Hasonló kérelemmel, de több szerencsével fordultak a tanácshoz a Nagyerdőn letelepedett mutatványosok és körhíntások. Kérelmükben előadják, hogy a tanács által legutóbb felemelt helypénzek meghaladják keresetükhöz képest anyagi erejüket. Kérték, hogy mérsékelje a tanács a helypénzdíjat és engedje meg, hogy azt csak akkor fizessék, ha tényleg játszottak is. A városi tanács méltányolta a mutatványosok kérését, a díjat felére szállította le és megengedte, hogy a helypénzt csak akkor fizessék, ha játszottak. Ilyen nap pedig betenként csak egy van, a vasárnap. Mert a hétköznapokon se Julcsának, se közzété Molnárnak nincs kimezője.

— **A debreceni szállodások emelni akarják a szoba árát.** A debreceni szállodások a drágaság folytonos emelkedésére tekintettel 80 százalékkal akarják emelni a szobaárakat. A városi előjáróság ebben az ügyben már tárgyal a szállodásokkal.

— **Adományok P. Tóth János hozzátartozóinak:** Hankiss János dr. egyetemi tanár 500, Schutz Ernő 200 koronát adományozott a „Hajdúföld” útján a kötelesség-tudás halottja, P. Tóth János polgári rendőr hátramaradottjai számára. — Összes gyűjtésünk eredménye 54900 korona

— **Rövid hírek a nagyvilágból.** Az angol parlamentnek mintegy husz tagja Párisba, Berlinbe, Budapestre, Prágába és Zürichbe utazik, hogy a nemzetközi politikai helyzetet tanulmányozza. — A Levante és Atlantika külön hajózási társaságot létesít Fiumében. Az olasz kormány ezt engedélyezte. — Az amerikai újságírók jelentése szerint Poroszországban felújult a monarchista mozgalom, amelyet most porosz junkerek rendeznek Ludendorffal.

— **Eljegyzés.** Messner Necikét eljegyezte Mody György. Debrecen, 1923 május 20.

— **A Házilipar keresztöltéses telepén (Timár u. 5.)** naponta d. e. 9—12-ig, délután 3—5-ig munkakiosztás. Munkások felvételnek.

— **Bírósági kinevezések.** Budapestről jelentik: A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére Uffjussy József törvényszéki tanácselnököt és Demjanovich Miklós járásbírói elnöki címmel felruházott bírót a debreceni kir. törvényszékhez alelnökké, Rézler Eötvös id. nyug. járásbíró, dr. Tóth János törvényszéki jegyzőt, dr. Komlóssy Imre gyakorló ügyvédet a kir. törvényszékhez bírakká kinevezte.

— **Zeneszám drótnélküli telefon útján.** A „Magyar Mérnök és Építész-Egylet” debreceni osztálya május 28-án szombaton délután 8 órakor a vármegyei ház dísztermében egy ritka érdekes ismertető előadást rendez, mikor is Morvai Ferenc felolvasásával kapcsolatban a XX. század legcsodálatosabb találmányát, a drótnélküli táviró és telefon működését mutatja be. Hogy azonban ne csak a szakemberek, hanem az érdeklődő nagyközönség is szemlélhetőleg élvezzék a drótnélküli táviró és telefon működését, az egylet vezetősége kieszközölte, hogy az előadás alkalmával a csepeli radioállomásról jelzési, illetőleg egy zeneszámot adnak le, amit a megyeházán felállított készülék útján vesznek fel a közönség számára is hozzáférhetővé, érdekelhetővé tesznek. Az előadást nagy érdeklődés előzi meg.

— **A rendőrség veszi át a külső-ségi közbiztonsági szolgálatot.** Debrecen városnak szerződése volt az állammal arra vonatkozólag, hogy a város külsősége közbiztonságának ellátására a csendőrséget alkalmazák. Most azonban a közbiztonság ellátását teljesen az államrendőrség vette át, amiért is a város az állammal kötött szerződést felbontotta. A belügyminiszter most értesítette a várost, hogy a felmondást tudomásul vette. A szerződésnek azonban még vannak olyan pontjai, amelyek még rendezésre várnak. Ezeknek elintézésére a tanács dr. Tóth Emil, Zöld József tanácsnokokból, Kondor Kálmán főszámvivőből és dr. Magass György tisztifőjegyzőből álló bizottságot küldött ki, akik a legközelebbi napokban kezdik meg a rendőrkertülettel a tárgyalásokat.

— **Társadalmi és egyesületi élet.** A MANSZ nagyszabású taggyűlése. A MANSZ debreceni fiókjának június 3-án (vasárnapon) nagyszabású taggyűlést tart a vármegyei ház dísztermében délelőtt 10 órakor. A taggyűlésnek különös fontosságot és érdekességet ad az a körülmény, hogy a nemrégiben impozánsan megalakult iparos szakosztály ezzel az alkalommal vesz részt először a MANSZ nagy együttes munkájában. A taggyűlésen a központ is több taggal képviselteti magát, köztük lejön több iparostársadalombeli MANSZ tag is. A taggyűlés előkészítése nagy arányokban folyik. Ugyancsak június 3-án egy nagy kulturdélután is rendez a MANSZ debreceni fiókja.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam közbejött akadályok miatt elmaradt Petőfi-zeneestéje az ünnepek után, június 2—9 között okvetlen meg fog tartatni. A zeneestélyen Havass Gáborné és Bay Erzsike fognak szerepelni. Az estélyt dr. Szilágyi Imre ügyvéd rendezzi; az ő neve biztosítja az estély sikerének.

Az Ev. Füleregylet közönsége a „Gyurkovics lányok” rendezőinek és szereplőinek. Az Evangélikus Füleregylet a május 15-én rendezett színházi előadásban szereplőknek ezután is hálás köszönetét nyilvánítja azért az oadaó, faradhatatlan munkásságért, melyet az előadás sikerének biztosítása körül kifejtettek. Különösen dr. Tóth Árpádné urasszonynak, Laczkó József és Magi Antal uraknak nyilvánítja meleg köszönetét a Füleregylet, hogy az előadás rendezésének nehéz és sok gyakorlatot igénylő problémáját szép sikerrel oldották meg.

Ker. szocialista kabaréestély. A dohánygyári ker. szocialista munkások és munkások június 9-én, szombaton az Albert-féle Belvárosi Étteremben táncos egybekötött kabaréestélyt rendeznek. Az estét kitűnően összeállított műsor vezeti be, amelynek minden egyes száma keillemesen elszórakoztatja a közönséget. A kabaréestét nagy érdeklődés előzi meg s az előjelekből ítélve, fényesen fog sikerülni.

Felkéri Killer Tibor, Nagy László (Rákóczi u. 35.), Bessenyei Gyula, Szoboszlai Sándor, Albert Gyula, Némethy Lajos, Gáll István (Szepességi u. 28.), Novák Sándor urakat, hogy 20-án d. e. 11 és 12 óra közt az Urania hátúis irodájában jelenjenek meg.

10 éves találkozó. Felkérem a debreceni felső kereskedelmi iskola 1912—13. évből végzett fiú és leány növendékeit, hogy a 10 éves találkozó megbeszélése végett hétfőn délelőtt 10 órakor a Gambrinusban jelenjenek meg.

Felkérem Gyergyószentmiklósról Debrecenbe menekült Kertész Jolánt, hogy kedden délelőtt Simonffy u. 1—c. alatti menekültügyi hivatalban keressen fel. Vezető.

Jég kapható. A mentő- és türelőaktanyában vasárnaptól kezdődőleg orvosi rendelésre jég kapható.

A Margit fürdő nyári szabad uszodája Pünköszt vasárnapján megnyílik.

Gyapju fonál, jumper selyem a legszebb színekben ismét érkezték. Kész bluzok, jumperek rakta-ron. Szilágyi Lajos kézimunka és mőhimző vállalata, Széchenyi u. 1.

DR. REX-FÉLE PIPERESZAPPANOK
LEBJOBBAR LEGOLCSÓBBAR
Kapható: Drogueriákban és Illatszertárakban.

Hölgyfodrász és manicur szalonomat elsőrendű munkásokkal újra magam vezetem. Dr. Ujfalussyné, Egyház-tér 5.

BÁRMILYEN SAPKÁT elkészíthet Kulcsár Imre és Fia egyháziéri üzletében a NAGYTEMPLOMNAL

TESTEDZÉS

Békessy-émlékverseny

A debreceni Békessy Béla Vívó Club hétfői versenye országos esemény lesz, mert a magyar vívósport legelső reprezentánsai mérik össze kardjukat annak a Békessy Bélának emlékére, akinek kardja előtt az egész világ meghajolt.

Siri esőnd fogadta a londoni olimpiáson a stadion árboara felröppenő magyar trikolor, amely Békessy Béla kardjának félelmetes erejét hirdette. Anglia meghajolt, de nem ünnepelt. Az egész világ revansra készült. Stokholmban azonban ismét megtörtént az egyedül álló eset: egy kis nemzet harci erényeit, férfias küzdőerejét ünnepelte a stadion nemzetközi sokasága a három árbocon egyszerre legő magyar színeket köszöntve, egyben közülük Békessy győzelmeinek hódolva.

Amikor élesre köszörlték a kardot, Békessy Béla akkor is a legelső sorokban forgatta a maga tiszta fegyverét, amellyel annyi dicsőséget szerzett a magyar nemzetnek. Hiba hívta a megismételt rendelet a Ludovika tanárának, férfiasan küzdött tovább és elesett, mint hős a világháború második esztendejében.

Halála méltó volt életéhez:

karddal kezében élt és karddal kezében halt.

Mint az egész férfi rettenthetetlen katonája és hű bajtárs ideálja.

Hogy a magyar kard ma meghajolni kényszeríti a világot, az jó részben Békessy huszárkapitány maradványai érdeme s ha majd az olimpiáson az ő szellemében küzdő magyar vívók győzelme után mindhárom árbocon a stadionnak ismét magyar színeket csattogtat a szél, egy egész nemzetnek küldi tisztelgő gondolatát a halott bajtárs felé.

A pünköszi emlékversenyen az ő tiszta emlékének jegyében mérik össze erejüket a világ első vívói.

Az előkező és népes mezőny az utónevezésekkel kibővült: a Vén Fiúk Clubja dr Kovács Győzött és Miskolc két legjobb versenyzőjét indítja.

A szokatlanul nagy számú nevezésre való tekintettel

az előmérkőzéseket pünköszt másodnapján délelőtt 9 órakor kezdik meg

a ref. főgimnázium tornatermében. A mérkőzések ideje alatt, ami valószínűleg a kora délutáni órákig elnyúlik, a közönség tetszése szerint sétálva vagy ülve nézheti végig.

A döntő mérkőzés délután 5 órakor lesz a Bika pompásan felszerelt nagytermében, amelynek minden egyes pontjáról egyforma plaszticitással bontakozik ki a közepén magasra emelt pódiumon lefolyó küzdelem. A győztest előre megjósolni lehetetlen, minden valószínűség szerint dr Posta, Terstyánszky, Széchy, Glykatsz közül fog kikerülni, meglepetést Bogen százados és a pécsi kitéző Majunke tüzérszázadosa okozhat.

Jegyek az előmérkőzésre a verseny előtt a ref. főgimnáziumban, délután fél 5 órától pedig a Bika díszterme előtt pénztárnál váltható.

Békessy Béla kardja számtalan-szor szerzett dicsőséget szűkebb hazájának, Debrecennek is s így kötelessége az emléke előtt tisztelgés. Minden jel meg is van rá, hogy a Békessy-émlékverseny nemcsak sportbelileg, hanem társadalmilag is kiemelkedő esemény lesz.

A SPORT MINDEN ÁGÁT MŰVELIK A KATONÁK

A NEMZETI HADSEREGBEN SOK AZ ŐSTEHETSÉG A DEBRECENI VEGYESDANDÁR KITŰNŐ EREDMÉNYEI

Csonkamagyarország reménye, büszkesége, a nemzeti hadsereg derék katonái üres óráikban, pihenés közben sportolnak és a sport minden ágát lelkes szeretettel, nagy kitartással, eredményesen művelik. Eddigi eredményeik alapján a legszébb jövő képe tárul elénk.

Hogy a katonák sportolnak és a sportszeretet, a helyes, kitartó sportszellem oly erővel hódít tért közöttük

rendkívül örvendetes nemzeti szempontból egész úgy, mint a tömegsport szempontjából

és a legnagyobb dicsőre, elismerés illeti azokat a vezetőket, akiknek önzetlen, szívós munkája eredményeképpen ott vagyunk, ahol ma. A legnagyobb elismerés illeti azokat, akik felismerve a katonai testnevelés jelentőségét, küzdöttek érte a megvalósulásáig és most szeretettel ápolják, támogatják, vezetik a katonai sport egyetemes ügyét.

Nehezen indult meg a munka, de most már a kezdet nehézségeit legyőzve, a legjobb uton halad.

A debreceni vegyesdandár területén már kora tavasszal megindult a munka. Mezei futóversenyekkel kezdtek és már az első versenyeknél

igen sok őstehetség, kiaknázatlan rejtett kincs bukkant fel.

Olyan versenyzők, akik könnyedén verték a kerületi mezei futóversenyen az összes respektabilis, rég sportoló ellenfeleiket s az első helyet biztosan megszerezték.

A csapatversenyt a tüzérsztyály nyerte megérdemelten, ahol számos kitűnő futó van; Schweitzer főhadnagy, Gyulai és mások. Az országos mezei futóversenyt Pécsen tartották meg, ahol valóságos ítéletidőben esőben, szélben futottak a versenyzők.

A debreczeniek szereplését emiatt nem kísérté siker.

A mezei futóversenyek után **a footballmérkőzéseket bonyolították le.**

Az elődöntő mérkőzések során a huszárok kikaptak a 11. gyalogezred I. zászlóaljától, míg a 12. gyalogezred a 11. gyalogezred II. zászlóaljától győzte le 3:1 arányban. A középdöntőben a tüzérek főlényesen győztek a 11. gyalogezred győztes zászlóalja ellen. A döntőben a 12. gyalogezred csapataival kerültek össze s Nyiregyházán erős küzdelem után 4:3 arányban a tüzérek győztek. A győztes csapatban Budaváry tüzér játéka érdemel elismerést.

Most a vívóversenyeket bonyolítják le. Az első döntők már lezajlottak s május 27-én Debrecenben lesz az országos katonai vívó bajnokság.

Tréningbe voltak már az atlétakatonák is

s igen szép eredményeket mutatnak fel. Tudásukat legközelebb több nyilvános versenyen mutatják be, amikor is sok versenyszámban szenzációsan jó eredményeket fognak produkálni.

A felszerelési hiányokat most pótolják s a vezetőség aldozatkészségéből a nehézségeket elhárítják. Legeredményesebben a debreceni vegyesdandár területén a tüzérsztyály szerepelt. Az érdem nagy része Sweitzer főhadnagyé, aki fáradhatatlan buzgalommal dolgozott a sikerért.

Igen szép eredményeket produkált Debrecen háziezrede, a 11. gyalogezred is, ahol Tupper őrnagy munkálkodott nagy kitartással. A gyalogezredben igen jó anyag van s ha kellő tréningre tesznek szert, kiváló produkálni.

Milyen magyar győzelmekre számíthatunk a párisi olimpiádon?

Igen halatlan dolog valamely verseny lefolyásáról előre véleményt mondani, mert az atléták szereplése számtalan olyan aprólékos mozzanattól függ, amit a felületes szemlélő a legjobb akarat mellett sem vesz észre. A legbiztosabbnak látszó győztes is elveszitheti kedvét vagy formáját máról holnapra, közbejöhethet olyan nem várt zavaró körülmény, mely közvetlen a viadal megkezdése előtt lehetetlenül teszi a papirosformák szerint való szereplést. Előrendő egy kéz- vagy labrándulás, ficamodás, gátfeldöntés stb. és minden számítgatásunk neveltségessé válhatik. Ha tehát az

1924-iki párisi olimpiász

magyar résztvevőit ma — egy évvel a viadalok előtt — akarjuk csak nagy vonásokban is bírálgatni, kizárólagosan a legutóbb elért eredményeket vehetjük alapul és azt kell hinnünk, hogy ezt a teljesítményt ott is biztosan el fogják érni.

Magyarországot a legutóbbi (antwerpeni) olimpiai játékokra nem hívták meg (1920-ban), tehát csak az 1912-iki stockholmi játékokat vehetjük számba. Stokholmban a magyar vívók voltak a legjobbak. Az egyéni- és csapat-bajnokságot főlényesen nyerték. Bir legjobbjaink —

Békessy, Szánthay, Zuluvszky — hős halált haltak, mégis joggal remélhetjük, hogy

Párisban ismét a magyar kard dicsőségét fogják ünnepelni, dr Posta Sándor, Schenker Zoltán, Ridy József, Garai János, Széchy László és még vagy öt olyan vívónk van, akikre mindig számíthatunk. A legutóbbi magyar hollandus mérkőzés is azt bizonyítja, hogy a magyar vívók tudása elérte a békobeli színvonalat.

A kardvívás után a birkozásban ért el dr Varga Béla világbajnokunk figyelemreméltó eredményt Stockholmban. Az azóta elmúlt 10 esztendő alatt Varga Béla mellett a fiatal birkozók egész gárdája lett nagygyá, akik közül Fehér István, Keresztes Lajos és Baduvac Rajmund világvizonylatban is a legjobbak közé tartozik.

Az atlétikában

csak Kocán Mór ért el helyezést Stokholmban a gerelyvetésben. A ma versenyző fiatalok közül Gerő Ferenc a számtalosa sikfutásban, Somfay Elemér az ötös és tízes küzdésben, de Csejthay Lajos a gerelyvetésben, Egelthauer Kálmán pedig a súlydobásban érhet el eredményt. Rájtuk kívül legalább 20—30

olyan fiatal atlétánk van, akik még nem érték el formájuk tetőpontját és így egy év alatt még igen sokat fejlődhetnek.

A háború előtti években hosszú időn át

a magyar uszók

Halmay, Zahár, Hajós, Kiss Géza — arattak le minden bábort a nemzetközi nagy versenyeken. Sajnos, a világháborúban elvesztettük egyik legreményteljesebb olimpusunkat, Demján Oszkárt, aki Stokholmban is csak a svédek határtalan sovénizmusa miatt nem szerezhette meg a 400 méteres mellúszás világbajnokságot. Szakértők véleménye szerint egyedül Sipos Márton, a 100 méteres mellúszás világrekordere jöhet az olimpiáson komoly számba. Sipos azonban a 200 méteres távolságot ezidőszereint még nem bírja, a 100 méteres távolságot pedig nem tudjuk beiktatni az olimpiai programba, így tehát Sipos győzelme is kétséges. — Nem tölözünk, ha víziló játékosainkat tartjuk legtöbbször. Klub-csapatunk európai körutjaink seholsem találak legyőzőre és így reménykedhünk benne, hogy válogatott legénységünk Párisban is megállja a helyét.

Labdarugóinkat Stokholmban bal szerencse üldözte. Első mérkőzésüket a világbajnok angolok ellen elvesztették, de már a vigaszversenyt főlényesen meggyerték. Ha Párisban az előmérkőzéseket gyengébb ellenfelekkel kell megküzdeniök, kis szerencsével

az első három közé kerülhetnek.

A stockholmi olimpiád egyik legnagyobb meglepetése ifj. Prokop Sándor célzó világbajnoksága volt. A nem várt siker új lökést adott ennek a meglehetősen elhanyagolt igen hasznos sportnak, úgy hogy ma már világméretűekkel mérhető gárda áll rendelkezésünkre, mely ha nem is a legelső, de a három legjobb közé kerülhet. Evezőseink, korékpárosaink és lawa tennisezőink mai formájuk alapján világvizonyban nem vehetők komolyan számba. Talán még tornász-csapatunk ismételhetheti meg stockholmi bravurok győzelmét (1912-ben a második lett).

A fenti adatokból minden kétséget kizáróan láthatjuk, hogy egy-két versenyszám kivételével bizony

nem sok vízet fognak zavarni Párisban sem a magyar atléták.

Szegénységünk és lerongyolódottságunk derékban töri ketté a nagy lelkesedéssel trenirozó fiatalokat, akik bár a tehetségük meg van, a kenyérkeresés nehéz gondjai miatt nem érhetik el azt a színvonalat, amit a győztes államok atlétái.

De nem szabad kétségbe esnünk. Egy év hosszú idő. Máról holnapra tünhetnek fel új erős tehetségek, akik

diadalra vihetik a magyar zászló megtépzott becsületét.

Vizont illuziókban sem szabad ringatózni. A versenyzés egyuttal szerencse játék is. Az idegen környezet, a többé kevésbé partoskodó versenybírók, a szokatlan izgalmak és utazási fáradaimák a legesélyesebb versenyzőt is megfosztják győzelmétől, másrészt valamelyik gyengébbek tartott atlétánk olyan szerencsés helyzetbe kerülhet, hogy várakozásunk ellenére ifj. Prokop Sándorhoz hasonlóan, világbajnoksággal gazdagítja a magyar sport történelmét.

W. Herbst Géza

Sportkörökben

a legnagyobb szenzációt kétségtelven a DEAC vasárnapi veresége keltette. Veresége váratlanul érte még a legnagyobb ellenségét is. Vereségével elvesztette a bajnokságra való minden komoly reményét s újra a Vasutas Sport Club került előtérbe, amely szinte behozhatatlan pont előnyökkel vezet. A bajnokságot, annyiban megérdemli, hogy szívósabb csapat és jobban bírta idegekkel, mint a E betűsök és mindig fitten allanak ki DVSC emberei. A rossz nyelvek szerint ezt könnyen megtehetik, hiszen semmi költségtől, fáradságtól vissza nem riadva, erősebb mérkőzések előtt egész nap pihentetik a csapat munkás játékosait.

Sokkal szomorubb a közönség viselkedése

az egyetemi csapattal szemben, helyesebben nem is annyira a közönség, mint inkább egyes, magas tisztiséget betöltő kerületi tisztviselők, futballbírák, *bukott ügyvezető alelnökök karának viselkedése, akik a gyűlölettel égve szinte uszították a DEAC ellen.* Szomorú fényt vet a beteg kerületre, hogy exponált emberek, akiknek pártatlanságukkal kellene excellálni, kihívóan megbotránkozott módon exponálják magukat bizonyos irányban s maguk döntik romba a pártatlanságukba vetett hitet. S míg ők a gyűlölettel égve *finoman* viselkednek, addig az állóhely közönsége, felbuzdulva a kerületi vezetők viselkedésén, már ilyeneket mondogat, kiált:

— *Inkább az egyetemistákat kellene felakasztani, mint Rácz Kálmánt, a detektívgyilkost.*

Általános érdeklődés előzi meg a **DKASE ezüstlabda vándor-díjáért**

folytatott küzdelmet. Kár, hogy az eredetileg oly gazdagon tervezett program csak négy debreceni csapat küzdelmére redukálódott, sőt a helyi csapatok közül is hiányzik az egyik legerősebb...

Jövő vasárnap, míg Debrecenben az *országos tornavársenyen a középiskolások mutatják be tudásukat* Nyiregyházán,

Szabolcs—Hajdu válogatott mérkőzés

lesz s Nyiregyházán erősen fogadkoznak, hogy így meg úgy, majd elbánnak Hajdu válogatott csapattal. A nyiregyházi kis pályán vívni is kell a meglepetést elkerülendő. A szövetségi kapitány viszont abban reménykedik, hogy most fogja első győzelmét aratni a válogatott csapat. Csak majd nehogy csalódják.

Első mozgalom indult meg most az egyetemi ifjúság körében, hogy végre

tető alá kerüljön a saját pályája

s ősszel már használható állapotba legyen Debrecen legmodernebb sporttelepe. Most már csak az illetékes hatóságokon, egyetemi tanácson mulik, hogy a pályakérdés kedvező stádiumba jusson s ha a jóakarát megvan, az eredmény nem is fog elmaradni.

A pünköshti program

A pünköshti ünnepek alatt négy helyi csapat küzd a DKASE ezüstlabda vándordíjáért a következő sorrendben. Vasárnap délután fél 3 órakor újbóli pálya DTE—DVSC. A bajnoki mérkőzések során a múlt vasárnap találkozott a két csapat, amikor is a DVSC győzött 2:0 arányban. Most eldöntetlen eredmény vár-

ható, bár a DVSC győzelmével is sok körülmény szól.

Fél 6 órakor **DTE DKASE.** A bajnoki mérkőzések során meglepetésszerűen a DTK könnyen győzött. A DKASE most revansot igyekszik venni, bár ez nem fog neki könnyen sikerülni.

Hétlőn fél 4 órakor újbóli pálya **DTE—DTEK.** Erős küzdelem után a DTE fog győzni.

Fél 6 órakor **DKASE—DVSC** A DKASE itt is a revans vagy a fűti. Legvalószínűbb az eldöntetlen eredmény. A mérkőzések fővárosi bíró fogja vezetni.

A mérkőzések során legtöbb pontot elért csapat lesz az ezüstlabda ezévi győztese. Hogy az melyik csapat lesz, szinte lehetetlen megjósolni. A pillanatnyi kondíció és a szerencse fog legerősebben belezónni a helyezéskor. Legjobb a DVSC és a DKASE győzelmét tippelik.

A kerületi tornaversenyre az előkészületek lázasan folynak. A napokban a rendezőbizottságnak egy küldöttsége járt Budapesten, hogy személyesen hívja meg az ifjúsági olimpiászra a verseny fővédnökségét már előzetesen elfogadó gróf *Kiebersberg* Kunó vallás- és közoktatásiügyi minisztert, továbbá dr. *Petry* Pál és dr. *Schwöder* Ervin államtitkárokat s az érdekeltektől miniszteri ügyosztályok főnökeit. A meghívást a közoktatásiügyi vezérférfiai szívesen fogadták s a versenyen való megjelenésük megígérték. A meghívókat a rendezőség már szétküldötte: 65 védnök s a nagybizottságnak 73 tagja, mint dignitáriusok, mellett hatalmas számú rendezőbizottság igyekszik a verseny sikerét biztosítani. A meghívók egyrészen a védnökök névsorából sajnálatos tévedés folytán kimaradt vitéz *Szentgyörgyi* Lajos m. kir. ny. tábornok, Biharvármegyei székkapitány, aki pedig a tornaverseny nemzetli jelentőségétől áthatva már eddigelé is nagyértékű támogatásban részesítette az ifjúsági olimpiász ügyét. A rendezőbizottság ezután iktatja be a védnökök névsorába *Szentgyörgyi* tábornoknak Debreczen és a Tiszántul határán kívül is általánosan ismert és tisztelt nevét.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Boszorkány.
Vasárnap este: Bajadér.
Hétfő délután: Ártatlan Zuzka.
Egész héten minden este: Bajadér.
Vasárnap délután: Aranymadár.

Bajadér

(Kálmán Imre operettje. Bemutatta a Csokonai-színház 1923. május 18-án).

A bécsi operettstílus epigonjai még mindig tartják a kedves műfaj ellenében előretolt pozíciójukat, minden jószándéku törekvés ellenére is, amely a hanyatlásnak indult operettet a tradícióhoz való visszavezetéssel meg akarja menteni a teljes csődtől. A Csokonai-színházban pénteken estétől éjfélig bemutatott *Bajadér* komponistája legalább egyéni stílussal hadakozik a nagy stílus ellen s jó memóriája van; olyan tulajdonságok ezek, amelyek a közönség széles rétegeinél szimpatikusak.

Mert konstataíthatja: *Kálmán Imre* most sem tért el például attól a szokásától, hogy az első felvonás finálját egy neki úgy látszik, igen kedves dévaj magyar népdal frázisain építse fel, adagolási ügyessége, mellyel az édeskés szentimentalizmust erős színfoltok hozzákeverésével fel tudja fokozni, még mindig a régi s dallamainak származását a rutinosan széles hangszerelessel bevált módszere szerint felelteti. Igaz, hogy ez a rutinos hangszerelesség egyben tehertétele is a muzsikának,

mert a dallamok nem eléggé szívosak ahhoz, hogy megbíriák, tehát sokszor veszedelmesen es feleslegesen nagyképi és humoros, az operettmuzsika vére és veleje is belefutall a szokványlécekbe.

Romantika nincs benne, de erről helyette is gondoskodtak a librettisták. Kiadásosan, mert a szövegkönyv tartalma a Crocker-regényektől a varrólányfantáziáig terjed: indus herceg + párisi színész + szerelem + okkult erők = házasság. Bizonyos újszerűség azonban nem lehet elvitatni tőle, hiszen nemcsak szöveg-, hanem egyben szakácskönyv is, szakszerű gasztronómiai értekezésekkel, jó tanácsadó fiatal szerelmesek számára, miként kell hipnózis útján az imádott hölgy kegyeit megnyerni, művelődéstörténeti adatokat szolgáltat a lahorei indus hercegek családi törvényeiről és az angol diplomácia brutalitásáról. Emellett valóban nem lehet kivánni tőle, hogy szívesen kacagó az élet bohóságain, hogy jól konstruált figurákat adjon, ne pedig egy primadonna, egy bonvivant, egy táncos szerepet. Nem, inkább az sajnálatos, miért nincs még egy slágerprodukciója, fakirrecept szerinti: az indus herceg-bonvivant bambusz nádon felkuszva eltűnik a két levegőben...

A Csokonai-színház előadása szervezői bajban szenved, tulságosan kövér s ez tisztán a rendező hibája. Minden felvonásban vannak olyan momentumok, amelyeknek lefaragása az előadásnak csak előnyére vált volna s erihetetlenül épen ezeket szélesíti ki s favorizálja. A második felvonásban ismeretlen okból egyenesen a mellékcselkményt a főcselkmény rovására: az egyébként is mozgalmas jeleneteket teljesen elleposítja az izetlen és unalmas tigrishistória előérbe tolásával s így az egész levegőtlené lesz. *Unger* kétségkívül intelligens, szorgalmas és ambiciózus s ezt mindenkor méltányoltuk is. A rendezés azonban csak kísérletezés számára, a Csokonai-színház tradíciózus színvonala pedig megtűri, hogy színpadát experimentális területnek használják ki.

Gerincvonalakat hangsúlyozni, töretlenül és egységes felfogásban, akaratát rákényszerítve az együttesre: eddig sem volt erős oldala s ez a hibája a *Bajadér* előadásának is, a széttagoltság inkább a pro színfoltok felrakásával igyekezett hangulatot adni s ebben most is szerencsésnek bizonyult, különösen a páros jelenetknél s van érke a tömeges mozgatáshoz is — fegyelmező ereje már kevesebb — bár sokszor nem is annyira mozgat, mint inkább összezsúfol.

Ez látszik meg a dekoratív munkáján is; a második felvonás már terme egymástól is elütő stílusu szobrokkal van teletömve. (Az első felvonás színpadának beépítése ellenben arányos, jól tagolt és izléses.) Táncal tulzott mértékig teletüzdelt az előadás, de itt legalább mindig újabb sportégnak csinál propagandát a Csokonai-színház táncmester helyeit működő atlétikai tréner. A könnyű atlétikán kezdte, később a nehéze tért át, most pedig „Az én módszerem” szerint fogta tréningbe az operettegyüttest. Közben megbocsátható, mert sikeres előtréninget végeztet korcsolyázásból, de legközelebb majd vízisportok jönnek, szezon szerint...

Müller Mátyás zenekara határozott, kiegyenlített, erővel teljes és finomságokban is biztos.

Timár Ilka nagyterjedelmű, áthatóan édes erejű s opránja hűvösen hajlékony tisztsággal, világosan fénylő színekben

csendül s a technikai bravurokat is könnyed biztossággal győzi; *Koodcs* Terus kedves humora, karakterizáló készsége és táncos friss, énekhangja azonban csak prózai szubretnek volna elég; *Unger* hercege diszkrét tónusú, de főlölegesen merev, hangja pedig, bármennyire szívvel teli is, nem győzi a magas partit s nyitottan veit fortéit állandóan lecsuszítja; *Markovics* az egyéniségehez egyedül vágó sablonfigurát sikerült, közvetlen természetességgel állította színpadra, táncos csupa ritmus; *Szigeti* groteszkuma az első két felvonásban ritkán látott tisztasággal hat, a harmadikban esik; *Sötét* meglepően stílusos marionettáncos; *Krompachi* egyszerűségében rokonszenves; *Rolko* figurája jó, különös, hogy a sugó nem bízik úgy az emlékező tehetségeben, mint a nézőlér.

Bordy Bella bemutatkozása a bajadértáncban sikeres volt; hajlékony, igen ritmikus, fejlődéskepes táncos, sok ösztönös érzékkel. Kár, hogy sulyosbbiönak partnert és segédárcosnóket ragasztott köré a tréner; nem mezei futóverseny ez, ötös csapatok részére kiírva... (bl)

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Bajadér óriási sikere a Csokonai-színházban. Soha még operettnek olyan óriási sikere nem volt a Csokonai-színházban, mint a *Bajadér*nak. Igaz, hogy ilyen tökéletes előadást sem produkált még a társulat, mint a tegnapi premieren. A rendezés tökéletessége minden szépségnek kihozása, a díszetek ragyogó pompája még a legegésőbb színházi snokkát is elismerésre késztette a szereplőkről: *Tihár*, *Kovács*, *Unger*, *Markovics*, *Szigeti* és *Rolko* a legtökéletesebb művészi produkciót végezték. Ugyanez az elismerés jár ki *Müller* karnagy élén a zenekarnak, tökéletesen szép játéukért *Unger* István, az a kiváló operett rendező oly színpompás színpadot, iz és összejátékot produkált, hogy a legelső városi rendező is megirigyelhé.

Vígszínhabban: **Kac gó est,** a legfényesebb amerikai burleszkekől, vasárnap utoljára.

Hétfőn **Ördögbarlang** (Proso). Regényes kalandtörténet 7 felvonásban. Fővárosban legnagyobb sikert aratott!

Szerdán **Sappho** Pola Negrivel és **Anita Berber** eredeti 7 tánc!

Férfiak! Jó hangú, jó megjelenésű kardalásokat keres a Csokonai-színház. Jelentkezni éves szerződésre egész héten az igazgatónál.

Uraia. Pünköszt vasárnapján: Fehér galamok fekete városban, magyar világfiú, utoljára.

Pünköszt hétfőn! Pokol lovasa *Liane Haid* főszereplésével.

Apollo. Max Linder ma utoljára az Apollóban.

Chadlin házasság két felvonásos amerikai kacagató burleszk hétfőn az Apollóban.

Aldott vagy te az asszonyok között

Krisztus örült a liliumnak s kedvelte az ég madarát; elvitte a bűnös asszonynak is az irgalom sugarát.

Jöttek a sötét tanítványok, száműzték a liliumot s hollók, mint bójtó boszorkányok zugták körül a templomot.

Akkor a nő — ha nem is bűnös — sátán-eszközzé aljasult. A lilium a zárda hűvös, kopár földjéből elvadult.

Az ég bosszus madara többé jó jelt istentől nem hozott. Csak a nő maradt hű örökké alázatall túrt s áldozott.

Most Benned tisztult minden asszony érvénye magas édenig, hogy megváltó faklyát gyulasszon az ut elé, mely istenit.

Juhász Géza.

Mosassa wascha gallér és kócskú vásatása galéri és kócskú wascha Róbert gyári vállalatnál simonffy-u. 55.

KÖZGAZDASÁG

108 milliárd a magyar államjegyforgalom. Budapestről jelentik: A m. kir. államjegytörvény május 15-ki kimutatás szerint az államjegyforgalom május 15-én a május 7-ki állományával szemben 4.419 millió emelkedést mutat, amellyel az állami jegyforgalom **108.3 milliárdra** emelkedett.

A Baross-Szövetség második közgazdasági előadását pünkösd vasárnapján délelőtt 11 órakor tartja meg a **Kereskedő Társulat** dísztermében (Piac-utca 8.) **Diczig Alajos** ipar- és kereskedelmi tanácsos előadást a vámpolitikáról, mely előadásra az érdeklődők figyelmét e helyen is elhívjuk.

Méhészeti tanfolyam Debrecenben. A földművelésügyi miniszter a folyó évben Debrecen közönsége részére egy méhészeti tanfolyam tartását engedélyezte. A tanfolyam június 10-én veszi kezdetét és június 30-ig tart. Akik a tanfolyamon részt ohajtanak venni, kötelesek június 1-éig a méhészeti felügyelőségnek (István-ut 24. szám) írásban, vagy személyesen jelentkezni. A tanfolyamra 30 egyén nyer felvételt. Részt vehetnek férfiak és nők egyaránt, amennyiben a tanfolyamra a kívánt 30 tagból álló létszám nem jelentkezik le, a tanfolyam nem lesz megtartva.

A Baross Szövetség budapesti közgyűlése 22-én, kedden délután 6 órakor lesz a fővárosi vígadó nagytérben. A közgyűlés után társas vacsora ugyancsak a vígadóban, melyen hölgyek is részt vehetnek s a szövetségi tagokon kívül közgazdasági életünknek számos kiváló szereplője is meg fog jelenni. Ezek szerint a szövetség budapesti központjának a közgyűlése egy imponáns találkozási alkalom lesz magyar közgazdasági életünk minden jelesebb vezetőinek és lelkes tagjainak. Midőn ezt tagjainak figyelmébe ajánlja, a szövetség felkéri őket, hogy minél számosabban jelenjenek meg egy közgyűlésen, mint a társas vacsorán. Ez annyival is kedvezőbb alkalom az ország minden részéből való összelátalkozásra, mivel éppen az árumintavásár idejére esik, mely egy valóságos kis kiállítás lesz a magyar ipari termelésnek és kereskedelmi forgalomnak.

Alkalmazást kapnak az elbocsátandó városi alkalmazottak. Amint elterjedt annak a híre, hogy a város a tisztviselők 20 százalékát el fogja bocsátani, a debreceni pénzintézetek, ipari és kereskedelmi vállalatok, gyártelepek és nagy üzletek vezetőségei és a debreceni ügyvédek részéről megindult az érdeklődés az elbocsátandók személyi viszonyai és munkaképességei iránt. Az illetékes referens azonban még nem tudott felvilágosítást adni a hozzá intézett kérdésekre, mert az elbocsátandók nevét a hivatalnokok fogják bejelenteni. Mindenesetre nagyon megnyugtató, hogy az elbocsátandó tisztviselők nem maradnak kenyérkereset nélkül és nem lesznek kitéve a nyomornak.

NYITÁS

Magyar korona: 10 1/2.
Zürichi zárlat
Berlin 115, Hollandia 217 1/2, New-York 55, London 256, Páris 369,5, Milánó 269,5, Prága 165 1/2, Budapest 10 1/2, Belgrád 55 1/2, Varsó 117, Bécs 78 1/2, Szófia 447 1/2.
Devizaközp. hiv. ár.
Dollár 5240-390, frank 353-63, svájci frank 950-80, szokol 156-62, lei 25 1/2-26 1/2, dinár 54 1/2-6 1/2, márká 12-13,20 dinár 54-6, osztrák korona 7 40-7-70,
Terménytőzsde zárlat
A mai terménytőzsdén szilárd alaphangulat mellett a forgalom mindvégig szűk ke-

ek között mozgott. A kínálat magas ár-értékelés miatt egyes cikkekben, így zab- és ig volt üzlet. Irányzat zabbán szil-egyebek tartottak.
Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 2575-28250, egyéb 25500-26000, 78 kilós tiszavidéki 26250-28500, egyéb 28000-250, rozsa 16500-1750, tak. árpa 15000-500, sörárpa 16500-17500, zab 17750-18000, tengeri 15500-15750, korpa 7400-500.

Ferencvárosi sertésjelentés
Nyitvasári maradvány 90 sertés, nem érkezett sem ut, eladott 8. Árak: z-ir-sertés fiatal könnyű 1310-440, nehéz 1400-490. Závatasáren nem volt üzlet.

REGÉNY

Tóth tizedes királysága
IRTA GYULA DIÁK
(Folytatás) 61.

— Hát akkor meg mi hasznod van az egészből, te bolond cigány?
— Ej, ej te bibas! Hát a nézső-közönségből. Azzal vigyorgó pofával mutatott rá a szoba egyik felében álldogáló gyerekek és lányok tömegére.
— No cigány vagy te vagy bolond avagy pejg én. De aunyi bizonyos, hogy nem értem a számítasodat.

— Áj, vaj, de lassan mozsog a a fejed — sopánkozott Kalájos: Hát csak nem gondold, hogy Podlázba borbély üzletet lehetne nyitni. Ab-bul igazán nem lehetne megélni. Nekem nem is azsok fizetnek, akiket én megborotválok, hanem azsok, akik nézsik. Azsok meg azsért gyűnnek, mer' röhöghetnek, ha látják, milyen pofákat vag a kuncsaft. Inkább azs a baj, hogy man senki sem akar vállalkozni, hogy megborotváljam.

Vig Sándor, meg Kelemen András a hasukat fogták nevetükben a cigány fufangjának hallatára.
Hát aztan mit fizetnek ezek a nézők?

— Mit, mit? Ejnye, hát ki hogy. Azs egyik egy tojást, a másik egy kis sáritott halat, a harmadik olyan kis ross, sütetlen kenyeret, amilyent a Podlázsiak esnek.

— No nagy gazember vagy — mondotta András s avval leült a cigány keze alá. Még csak egyet kötött ki:

— Te füstös, ha a pofámra pöksz, oszt ugy akarsz engem szappanyozni, akkor ugy fültövön váglak, hogy megdagad a fejed, oszt nem férsz bele a koporsóba.

Hanem ezuttal igazán jól borotvált a cigány. Egyet-kettőt sziszszent ugyan Kelemen Andris, káromkodott is a foga között, de azért minden nagyobb baj nélkül keresztül esett a dobgon. Az igaz, hogy annál kevésbbé volt megelégedve a nézőközönség, mert Kelemen Andris nem vágott elég furesa pofákat a borotválás alatt.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

RUDVAS

HOROG, LEMEZ, SZEG, RUZA, SZEKÉRTENGELY és egyéb mezőgazdasági vasaruk
legnagyobb raktára
SESZTINA LAJOS
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 23. Telefon 6.
Zománczedény érkezett.

Árverési hirdetmény.

Balmazújvároson a községháza épületében levő hat üzlethelyiség és egy 5 részből álló pinchehelyiség **1923. évi május hó 30-án délelőtt 9 órakor** a községháza tanácstermében nyilvános árverésen 6 évre terjedő időre haszonbérbe fog adni. A részletes feltételek Balmazújváros község előljároságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Balmazújváros, 1923. évi május hó 14-én.

Községi előljároság.

Nyári divatlap ujdonságok

érkeztek és kaphatók:
CSÁTHY FERENCZ
egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen **FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM.**
Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

Sz. 822-923.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Hajduszovát határában a Derecske felőli ut mentén Thoma Jenő hajduszovát lakos által f. évi március 24-én egy drb. 2 évesnek látszó vereses szőke koca disznó — jobb füle kivágott — fogatott föl.

Felhívjuk tulajdonost, hogy ezen közhírrétételtől számított 8 nap, illetve árverési határidő alatt tulajdonjogának igazolása céljából alulírott előljároságnál annyival inkább jelentkezék, mert ellenesetben az állat, mit gazdátlan jószág az 1894. évi XII t.-c., illetve a 48,000/894. sz. F. M. r. 107. §-a alapján f. évi június 14-én d. e. 10 órakor Hajduszovát községházánál tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Hajduszovát, 1923 május 18-án.

Az előljároság.
Tóth Albert, jegyző. Nagy Lajos, főbíró.

Apró hirdetések

Csoda olcsóért
minden árér megkapható a Hatvan-utcai kertben. Díofautcaban hatalmas darab szőlő, konyhakert és gyümölcsös, rajta egy szoba veranda, kamara és kut. Bővebb felvilágosítást nyújt szivességből Czeglédy Mihály ur Hatvan-utcai-kert. Díofa-u. 30. számú nyaralójában.

Tíz hektó
kitűnő homoki bor olcsó áron eladó. Értekezhetni Burgondia-utca 5. sz. a. d. u. 2-4 óra között

Burgonyaeladás.
Étkezésre alkalmas burgonyát Király-u. 2. sz. alatti helyiségben 20 kilón felüli tételekben kilónként 20 koronáért árusítunk Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete.

Tégla
használt prima minőségű, kisebb-nagyobb tételekben eladó Károly Ferenc József-ut 30

Elveszett
egy vasuti fényképes igazolvány a Szabó és Zengevald Szent Anna-utcai üzletétől a Gambri-nusig. Becületes megtaláló adja be a Hajdúföld kiadó-hivatalába. Illo jutalomban részesül.

Husfűstölés
pontosan és ködgalattal Zöldfa-u. 3.

Csinos
kiszolgáló leányt felvesznek Színházi Bodega B. thányi-utca 1.

Hirtelen közbejött
okok miatt minden árért megkapható a Homokkert, Ovoda-utca 5 számú ház, hatalmas sző övei es gyümölcsös, rög-tön beköltözhető szép két szobás lakással és mellék-helyiségekkel.

Lakást
keresek egy szoba, konyhából állót azonnalra Közvetti-tőt díjazok. Cim a kiadóban.

Eladó kerékpár
(kontrafékes, szabadonfutó) Homok-utca 31. sz. alatt.

Az Ungvári szálló
telepen 2 kat hold prima lugasozott szálló, kétszobás be-költözhető uri akkall, felszereléssel jutányos áron eladó. Máté Iroda Szőche nyi-utca 55.

Ágy komplett,
szalon garnitúra, consol tükör, zsákok stb. eladó Vár, utca 11.

Hock József
vármegyei t. fő-jegyző Országos Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlan-forgalmi irodája Debrecen Szt. Anna-utca 4. Telefon 14-76 vesz és elad házat, szállót, földbirtokot.

Teljesen jókarban levő
Billiárd-asztal
eladó.
Értekezni lehet
Városi nagyvendéglő,
NYIRBÁTOR.

Épület- és butorvasalások, asztalos, lakatos stb szer-számok, konyhabere-ndezések, vas-butorok
nagy választékban
TÓTH GYULA
vaskereskedésében
Debrecen, Telefon 29.

Gépész
több évi cséplési gyakorlattal bíró, valamint gazdasági gépekben teljesen szakképzett, cséplési állást keres.
Cim: Markó József
Budapest, IX. ker. Ferenc u. 13. I/13.

FEHÉRTÓI TEMETKEZÉSI INTÉZETE
DEBRECZEN, DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. TELEFON 11-85.
Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett. Exhumál es hullaszállításat vállal
Telefon nappal és éjjel 11-85. szám.

Kamatmentes

kölcsönt ad eladó
ingatlanokra a
Nagy Lajos Ingatlan-
forgalmi Iroda
Veres-utca 9.

MENYASSZONY-VÓLEGÉNY

... KELENGYÉK ...
KARDOS LÁSZLÓNÁL

Debrecen, Kossuth-u. 9.
Kiváló anyagok. Izléses kivitel.

Szirek András

uri és egyenruha szabó
Divatos angol szövetek raktára.
Szent Anna-utca 1. Telefon 509.

Bőrkezttyüket,

tollakat, szőrméket, mindennemű
ruhákat fest minden színre, tisztít,
mos, kifogástalanul expressz,
vagy gyász esetén 24 óra alatt.
Hungária gőzmosó ruhafestő és vegy-
tisztító vállalat, Debrecen, Péterfia 4.
Tulajdonos Libándy Andor

Szépség, hatalom, gazdaság!

Vénusz Kosmetikai intézetem-
ben eltávolítok mindenféle a bőrhibát,
10 nap alatt az aró regyogó szépségű
lesz. Széplőt, májfoltot, pattanást, mit-
teszert, szemölcsöt, orr és kézvérdőssé-
get. e távolítok hajszálakat, arc-, mell-
és karról vég eg. Arcmaszázs, mely
rendkívül fiatalít, bérietben kapható
Debrecen Széchenyi-u. 16

Férfi és női kalapok átalakítását
gyorsan és szakszerűen eszközölnék

M. Nagy Mihály

kalaposnál,
Péterfia-u. 8.

Kész áruban nagy raktár. Női szalma
formákban nagy választék.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ
olcsón beszerezni tessék
menni, hol kevésbé használt uri ruhák el-
adása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenével szemben.)

Auto-, motorszerelő,

esztorgályos tanulókat fizetéssel fel-
veszek. E adó: asztalkonyha, 2,5 és 8
HP benzín-, petroleum- vagy szivógáz-
motor, vácuumméter, fész. aerók, karbu-
rálok, alacsony és magas feszültségű
mágnesek és különböző auto-alkatré-
szek. Mindennemű esztorgályos- és gép-
munkát elvállalok.

Pataky József

auto, motor és gépjavitó műhelye.
Debrecen, Erzsébet-utca 22

Bécsi női kalapudonságok

megérkeztek. — Átalakítások
formálások és festések modellek
után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonzában
Piac-utca 73. sz.

Új cipő műhely!

Varga-utca 11.

hol a legkényesebb izléseket kielégítve
dolgozom. Kérem a rendelők közönség
szíves pártfogását.

SZIREK FERENCZ
uri és női cipész.

Magyar-Olasz Bank RT.

elfogad kamatozásra
pénztárjegy ellenében legalább
6 hónapra kötött

betéteket buzaértékben

és

mezőgazdasági
célokra
ugyancsak buzaértékben nyújt

HITELEKET.

Részletes felvilágosítások nyerhetők a bank
székházában, (Budapest, V. Nádor-utca 16.)

A Magyar Távirati Iroda

új távirat árfolyamjelentése
ugyszólván nélkülözhetet-
len minden magyar gazda
számára.

Az új árfolyam hírszolgálatnak az a rend-
kívüli jelentősége van, hogy az ország
gazdaközönsége aránylag

rendkívül olcsó

előfizetési díj ellenében naponként meg-
bízható forrásból táviratban értesül a

magyar korona aznapi külföldi értékeléséről,
a devizaközpont hivatalos jelentéséről, a
terményfőzsdé, hus-, sertés-, vágómarha-,
ló- és takarmányvásár, valamint a hüve-
lyesek és vetőmagvak árfolyamairól;

tehát a gazdasági élet szempontjából fon-
tos összes piaci árákról. A M. T. I. 1923
május hó 1-től kezdődőleg indítja meg
távirat árfolyam szolgáltatást. Ennek bir-
torában a gazdatársadalom naponként a
keillő tájékozottsággal fog rendelkezni s
ez a körülmény teljesen kizárja azt, hogy
az előfizetők üzleteik lebonyolítása alkalmá-
val bárki által félrevezetessenek!

Akik erre a szolgáltatásra előfizetni kívánnak, ezt akár
írásban, akár szóval bejelenthetik a Magyar Távirati
Iroda debreceni fiókjánál (Kossuth-u. 53. szám a.).
Ugyancsak ezen a helyen adnak készséggel minden felvilágosítást is.

Lakásának
átadását
lelkülmere-
tesen intézi
el a

Nagy Lajos iroda Veres-utca 9. sz.

Eladó ház
fűszerüzlettel,
korcsmával!

A korcsmának korlátlan
kimérési engedélye van!
A nagyalomás pályatest mellett, a
csolnakázó tónál levő
Tégláskertben, Szepesi-utca 20. sz.
hatalmas nagy bérház potom árért
megkapható!
Rögtön átvehető és beköltözhető
lakással és üzletekkel!
Hirtelen közbejött okok miatt ma
hétmillió koronáért megkapható!
A ház és az üzletnek tulajdonosa Csapó
István ur, ő lakik benne, az ő birtoká-
ban és kezelésében vannak az üzletek is,
tehát semmiféle akadály nincs az át-
vételnek!
Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos
Országos Ingatlanforgalmi Iroda rendel-
kezik, egyedül csak ott köthető meg a
vétel, ott tehető le a foglaló!

Eladó házak Karczagon!

Egyik jobb vétel, mint
a másik! Potom ár!
Mindegyik azonnal be-
költözhető!

Az egyik eserepes épület, két szoba,
konyha, speiz, kamara, aszta oszműhely.
Ugy a kamara, valamint az asztalos-
műhely is igen könnyen átalakítható
még két szobává. Van nyitott veranda.
Padlós szobák. Beépített spárherd.
Vilanyvilágítás. Nehány darab termő
gyümölcsfa. Istálló, sertésöl, fűkamara,
baromfiöl.

Ezt a házat ma megkaphatják
2 MILLIÓ KORONÁÉRT

A másik ház szintén 2 szobás lakást
foglat magában, mellékhelyiséggel
Konyha, kamara, nyitott veranda Nagy
udvar. Istálló gyümölcsfák. A kamara
olyan nagy, hogy két vagon buza el-
fér benne!

Ennek az ára két és félmillió kor.

Mind a két karcagi ház eladása felett
a Nagy Lajos Országos Ingatlanfor-
galmi Vállalat rendelkezik, ott kapható
bővebb felvilágosítás, ott köthető meg
a vételi ügylet, ott teendő le a foglaló!
Iroda: Veres-utca 9. sz.

Haszonbérbeadó

akár hat évre is

Békésmegyében, Püspökudvarhoz kö-
zel, 133 magyarholdas, igen jó buza-
termő birtok.

Bővebb felvilágosítást nyújt a család
kizárólagos megbízottja a Nagy Lajos
Országos Ingatlanforgalmi Vállalat
Veres-utca 9.

Lapkihordó

asszonyok

felvétetnek

lapunk kiadóhivatalában

Piac-u. 59.